

BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEM
PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI KAR

A KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK ADÓZÁSI
LEHETŐSÉGEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Beke Bettina
Levelező tagozat
Pénzügy mesterszak
Vállalati pénzügy szakirány

Budapest, 2017

NYILATKOZAT

Alulírott Beke Bettina büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerzés során.

Tudomásul veszem, hogy a szakdolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2014 év 05 hónap 14 nap

Beke Bettina

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	6
2. KIS - ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK HAZÁNKBAN	8
2.1. Fogalmi meghatározás és besorolás	8
2.2. Gazdasági jelentőség	9
2.3. Fejlődési képességet befolyásoló tényezők	11
2.4. Magyarország kis- és középvállalati politikája	11
3. VÁLLALKOZÁSI FORMÁK	13
3.1. Egyéni vállalkozás	13
3.1.1. Egyéni cég	14
3.2. Gazdasági társaságok	14
3.2.1. Személyeket egyesítő vállalkozási formák	14
3.2.2. Tőkeegyesítő gazdasági társaságok	15
3.3. A vállalkozási formák összehasonlítása	18
3.3.1. A vállalkozási forma kiválasztását befolyásoló tényezők	19
3.3.2. A vállalkozási formák megoszlása Magyarországon	21
4. EGYES ADÓNEMEK BEMUTATÁSA	22
4.1. A 2017-es adóváltozások fő irányai	22
4.2. Társasági adó	23
4.3. Kis- és középvállalkozások által választható új adózási formák	34
4.3.1. Egyszerűsített vállalkozói adó	34
4.3.2. Kisadózó vállalkozások tételes adója	36
4.3.3. Kisvállalati adó	42
4.4. Személyi jövedelemadózási módjai	48
4.4.1. Vállalkozói személyi jövedelemadó	48
4.4.2. Az egyéni vállalkozó átalányadózási módja	50
4.4.3. Tételes költségelszámolás	51
4.5. Járulékok	54
4.6. A kis- és középvállalkozások által választható adózási formák értékelése	55
5. HOGYAN VÁLASSZUNK ADÓZÁSI FORMÁT?	57
5.1. Elemzési szempontok irányai	57
5.2. Mintavállalkozások bemutatása	58

5.3.	Elemzés, modellszámítás.....	59
5.3.1.	Két fős mezőgazdasági őstermelés.....	59
5.3.2.	Egyéni vállalkozó szolgáltatói tevékenységgel.....	60
5.3.3.	Betéti társaság szolgáltatói és kereskedelmi tevékenységgel.....	62
5.4.	A vizsgálat értékelése.....	64
6.	AZ ÚJ ADÓNEMEK HATÁSA.....	68
6.1.	Az egyszerűsített vállalkozói adó népszerűsége.....	68
6.2.	A kis- és középvállalkozások adózási morálja.....	70
7.	Összegzés.....	74
8.	Irodalomjegyzék.....	76

Táblázatjegyzék

1. táblázat: Vállalkozási formák összehasonlítása.....	18
2. táblázat: Egyéni vállalkozás és a gazdasági társaság előnyei és hátrányai.....	19
3. táblázat: A működő vállalkozások száma 2014-ben (db).....	21
4. táblázat: Kis- és középvállalkozások beruházási adóalap kedvezménye (millió Ft).....	29
5. táblázat: Kis- és középvállalkozások adókedvezménye (millió Ft).....	31
6. táblázat: Egyéni vállalkozó átalányadóztatása	51
7. táblázat: A bruttó bér alapján fizetendő járulékok mértéke 2017-ben.....	54
8. táblázat: 1. mintavállalkozás	58
9. táblázat: 2. mintavállalkozás	58
10. táblázat: 3. mintavállalkozás.....	58
11. táblázat: Mezőgazdasági őstermelő adózási lehetőségei (eFt / fő).....	60
12. táblázat: Egyéni vállalkozó adózási lehetőségei (eFt).....	62
13. táblázat: Betéti társaság adózási lehetőségei (eFt)	64
14. táblázat: A központi költségvetés bevételei a vizsgált adónemekből (millió Ft)	68

1. BEVEZETÉS

A választott témám a kis- és középvállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása. Alapképzésen azt vizsgáltam szakdolgozatomban, hogy milyen változásokat hozott a 2008-2009-es gazdasági világválság az adózási rendszerre. Szerettem volna tovább vizsgálni az adózás témakörében, leszűkítve azt a kis- és középvállalkozások által választható több adónemet kiváltó adózási formákra.

Témaválasztásomat indokolja, hogy a hazai kkv-k adózási rendszere komoly változásokon ment keresztül az utóbbi években. Megjelent a kisadózó vállalkozások tételes adója és a kisvállalati adó a már meglévő egyszerűsített vállalkozói adó és társasági adó mellett, ráadásul 2017-től újabb kedvező módosulásoknak örülhetnek a vállalkozók. Időszerűnek találtam, hogy megvizsgáljam, sikeres gazdasági lépésnek bizonyult-e bevezetésük, elérték-e a kitűzött célokat a jogalkotók.

Az adózás mindig új kihívásokat tartalmaz egy induló, de már egy működő vállalat számára is. Az adónemek sokfélesége, a kulcsok differenciáltsága, az adómentességek és adókedvezmények rendszere, a gyakori adóváltozások megnehezítik az adóalanyok számára az adózási rendszer áttekinthetőségét. Egyszerűnek tűnhet az adminisztrációs kötelezettségeket lecsökkentő adózási formák választása, mégsem olyan könnyű megfelelni a feltételeknek. Tanulmányomban így elsősorban a kis- és középvállalkozások jövedelemadóztatásának hazai helyzetével fogok foglalkozni. A célom az volt, hogy írásommal segítséget nyújthassak egy leendő vállalkozónak a gazdálkodási forma kiválasztását követően a megfelelő adózási forma megtalálásában is. Szeretném a különböző adófajták előnyeit és hátrányait összegyűjteni, hogy javaslatot tudjak tenni arra vonatkozóan, hogy mely vállalkozói csoportoknak éri meg áttérni az új adózási formákra.

A dolgozatomban első részében prezentálom a kutatásom főszereplőjét, a hazai kkv szektort, hiszen az ő adózási lehetőségeit fogom vizsgálni. A kkv szektornak meghatározó szerepe van a magyar gazdaságban, fontos részét képezi az ország jövedelemtermelésének, de a beruházásokban, a munkahelyteremtésben és a foglalkoztatottságban is jelentős súlya van. Szeretnék rávilágítani arra, hogy a kkv-k jelenléte és ideális működése elengedhetetlen ahhoz, hogy hazánk a gazdasági növekedés útján elinduljon.

Mivel a vállalkozási forma nagyban meghatározza, hogy milyen adózási módot választhat egy vállalkozás, így a lehetséges vállalkozási formák bemutatásával fogom folytatni.

Ezt követően mutatom be az általam vizsgált adónemeket, példákon keresztül működésüket. Részletesebben szeretném elemezni az egyszerűsített vállalkozói adót, a kisadózó vállalkozások tételes adóját, a kisvállalati adót, de a társasági adó működését is. Az átalányadózás lehetőségére és a vállalkozói személyi jövedelemadóra is ki fogok térni.

Az elemzésem során az a célom, hogy mintavállalkozások segítségével szemléltessem, mekkora eltérések lehetnek a fizetendő adó mértékében, ha valaki nem jól választja meg az adózási formát, melyben adókötelezettségeit teljesítené. Szeretnék a szektorban fellelhető leggyakoribb vállalkozási formákra példát mutatni és olyan mutatószámokat használni, hogy az eredmények összegzésénél különböző vállalati kategóriákat tudjak felállítani. Rendkívül kedvezőnek tűnhetnek az új adózási formák, azonban nem biztos, hogy mindenkinek megéri áttérni rájuk, abban bízok, hogy a modellezés során választ kapok arra, hogy milyen feltételekkel érdemes elgondolkozni a váltáson. A vállalkozókön kívül a már meglévő adónemekre is hatással volt az új adók bevezetése. Azt feltételezem, hogy az egyszerűsített vállalkozói adó kezd kiszorulni az új lehetőségek miatt, szeretném ezt statisztikai adatokkal is alátámasztani.

Mivel adózással kapcsolatos témát választottam, így szükségszerűnek tartottam, hogy megvizsgáljam, mennyiben változtatta meg az adózási hajlandóságot az új adónemek bevezetése. Abban bízok, hogy pozitív eredményeket kapok, azaz észrevehető a gazdaság kifehéredése, hiszen az új adózási módok megjelenése - főleg a kisebb vállalkozások esetében - jóval leegyszerűsítette a vállalatok adminisztrációs munkáját, azáltal, hogy több adónem is kiváltható velük.

Kutatásomhoz több könyvtár gyűjteményét is felkerestem, ezáltal az adózási könyveken kívül több évvel ezelőtt publikált adózási szaklapokhoz is hozzá tudtam jutni. A legfrissebb információkat a NAV honlapjáról, információs füzetekből és törvényekből szereztem be.

2. KIS - ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK HAZÁNKBAN

2.1. Fogalmi meghatározás és besorolás

A vállalat – a közgazdaságtan definiálása szerint - egy olyan önállóan gazdálkodó, profitorientált szervezeti alapegység, amely elkülönülten gazdálkodik, kockázatot vállalva törekszik a nyereségnövekedésre és a tőkegyarapításra miközben áru-pénz kapcsolatban van a gazdasági élet más szereplőivel. A vállalkozás fogalma a tevékenységet, a célok eléréséhez irányuló törekvést emeli ki, ezzel szemben a vállalat definíciója a vállalkozás szervezeti egység jellegére helyezi a hangsúlyt. Vállalkozásnak tekintünk minden olyan emberi tevékenységet, mely a fogyasztók igényeinek kielégítésére irányul profit elérése céljából. (Dr. Roóz, Dr. Heidrich, 2013)

A vállalkozási tevékenységet végzők többféleképpen osztályozhatók. Az egyik legelterjedtebb szempont a vállalkozások mérete, de más és más csoportok alakulhatnak ki attól függően, hogy milyen értékek figyelembevételével végezzük el a csoportosítást. Fontos különbséget tennünk a vállalkozások kategóriái között, mert más adóztatási és támogatási feltételek vonatkoznak rájuk.

A kérdés fontosságára való tekintettel jött létre a kis- és középvállalkozások (kkv) fogalmának meghatározásáról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény, mely az alkalmazottak létszámát, a cég forgalmát és mérlegfőösszegét figyelembe véve határozza meg hogy egy társaság mikro-, kis- vagy középvállalkozásnak minősül-e. A meghatározás szerint azok a szervezetek sorolhatók a kkv-k csoportjába, amelyek nem foglalkoztatnak 250-nél több főt, illetve éves nettó árbevételük 50 millió eurónál alacsonyabb forintösszeg vagy a mérlegfőösszegük legfeljebb 43 millió euróval megegyező forintösszeg.

Nem tekinthetjük kkv-nak azt a vállalkozást, amiben az önkormányzat vagy az állam közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedése meghaladja a 25 százalékot, akár külön-külön, akár együttesen nézve és a vállalkozás kapcsolati viszonyain alapuló konszolidált létszám-, árbevétel- vagy mérlegfőösszeg-adatok túllépik a fentebb megjelölt értékeket. (KSH, 2016)

A nemzetközi gyakorlatban a statisztikai lehatárolás csakis a létszám-kategória szerint történik. Az Eurostat (az Európai Unió statisztikai hivatala) az adatok nemzetközi összehasonlíthatósága érdekében a következőképp határozza meg a kkv csoportokat:

- Mikrovállalkozásnak minősülnek azok a 10 főnél kevesebbet alkalmazó szervezetek, melyeknek éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege maximum 2 millió euró.
- Kisvállalkozások az 50 főnél kevesebbet alkalmazó, maximum 10 millió euró éves nettó árbevételű vagy maximum 10 millió euró mérlegfőösszegű vállalatok.
- Középvállalkozásnak tekintjük viszont a legfeljebb 249 fővel működő szervezeteket, azzal a feltétellel, hogy árbevételük nem lépi túl az 50 millió eurót vagy mérlegfőösszegük a 43 millió eurót.

Ha a létszám alapján beazonosítottuk a kategóriát, akkor már csak azt kell megvizsgálni, hogy a vállalat gazdasági mutatói megfelelnek-e vagy a forgalom vagy a mérlegfőösszeg küszöbértékének. A KKV meghatározás azért engedi a választási lehetőséget a mérlegfőösszeg és a nettó árbevétel között, mert a kereskedelmi ágazatban lévő vállalkozások a jellegüknek köszönhetően magasabb számú forgalmat tudnak felmutatni, mint a feldolgozóiparban tevékenykedő vállalatok. A forgalom alapján történő minősítés ily módon hátrányos helyzetbe hozná őket, hiszen magasabb kategóriába kerülnének csupán a gazdasági tevékenységük sajátossága miatt, szemben a tényleges jövedelemtermelő képességükkel. (Pinczés-Kovács, 2014)

Amennyiben egy vállalkozás éves szinten meghaladja a határértéket a foglalkoztatottak létszámát vagy a pénzügyi mutatókat illetően, vagy épp ellenkezőleg, nem éri el őket, csakis akkor veszíti el, vagy nyer el mikro-, kis- vagy középvállalkozásként minősítést, ha két egymást követő beszámolói időszakban lépi túl vagy marad el a határértékektől. (KSH, 2016)

2.2. Gazdasági jelentőség

A kis- és középvállalatok szerepének felértékelődése a hetvenes évekig nyúlik vissza, amikor komoly változás történt a velük kapcsolatos közgazdasági gondolkodásban, átalakítva a szektor gazdaságpolitikai kezelését is. Évtizedekkel ezelőtt a fejlett ipari országokban a gazdaság fejlődését főként a nagyvállalatok teljesítményéhez kapcsolták, ezért alig foglalkoztak gazdaságpolitikájukban a kisebb vállalatokkal. Az 1970-es olajválságot követően azonban átalakultak a gazdasági folyamatok, a versenyképesség döntő tényezője a környezeti feltételekhez való rugalmas vállalati alkalmazkodás lett, ami előtérbe helyezte a kis- és középvállalatok gazdaságot erősítő szerepét. A nyolcvanas évektől a közgazdasági elmélet is felértékelte a kisvállalatokat a Schumacher nevével

összekötött „small is beautiful” (azaz „a kicsi szép”) szlogen elterjedésével, mely a humán és ökológiai szempontokat fontosnak tartó alternatív közgazdaságtan egyik vezérgondolatává vált. (Némethné Gál, 2010)

A kis- és középvállalkozási szektor tagjai jelentős szereplői gazdaságunknak, mindannak ellenére, hogy termelékenységük és versenyképességük elmarad a nagyobb vállalatokétól. A magyar gazdaságszerkezetben két típusú vállalkozói kör a jellemző: a kisszámú, főleg exportra termelő nagyvállalatok és nagyon sok, inkább a helyi gazdasági élet működésében szerepet vállaló kis- és középvállalkozások. Utóbbiak szerepe kiemelkedő az ország jövedelemtermelésében, az innovációban valamint a foglalkoztatásban is, így a gazdaság motorjának tekinthetők. Az új piaci szereplők is kkv formájában jelennek meg leggyakrabban, folyamatos piaci jelenlétükkel pedig erősítik a versenyt. Jelentős szerepük van a helyi és regionális gazdaság fejlődésében, ahol a nagyvállalatok nincsenek jelen. A kisebb vállalkozások jelentik az alacsonyabb jövedelműek legfőbb jövedelemszerzési forrását, hiszen főként helyi piacra termelnek, helyi munkaerőt foglalkoztatnak és az egész kapcsolatrendszerük ahhoz a régióhoz köti őket, ahol jelen vannak. (Kállay, Imreh, 2004)

A működő kis- és középvállalkozások aránya majdnem az összes nemzetgazdasági ágban eléri a 99 százalékot. A kis- és középvállalkozások ágazati szerkezete azt tükrözi, hogy a szolgáltató szektornak van meghatározó szerepe a kategóriában, a vállalkozások közel négyötöde a szolgáltatások területén működik. Az árutermelő ágazatok, mint az ipar, az építőipar és a mezőgazdaság együttes súlya a szervezetméret emelkedésével együtt nő. A középvállalkozások aránya az ipar területén a legkiemelkedőbb, azon belül is a feldolgozóiparban a víz- és hulladékgazdálkodásban, valamint az energiaiparban. (KSH, 2013)

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2013 és 2015 között mintegy 65 ezerrel nőtt a kis- és középvállalkozások száma. A kkv-k csoportját 94 százalékban a mikrovállalkozások alkotják, az 5 százalékos részarányt birtokló kisvállalkozások és a majd 1 százalékos részarányú középvállalkozások mellett. (KSH, 2016) 2012-ben a teljes vállalkozási szektor által realizált árbevétel 58 százalékát érték el Magyarországon, emellett közel 2 millió munkavállalót foglalkoztat a szektorban, ami a vállalati szféra létszámának 73 százalékát teszi ki. (Dr. Farkas, 2016)

2.3. Fejlődési képességet befolyásoló tényezők

Habár a kis-és középvállalkozások képesek magas hozzáadott értékű termék előállítására, több tényező is erős befolyással van fejlődésükre. Ezen tényezők az alacsony tőkeellátottság, a vállalalkozási ismeret hiánya, az alulfinanszírozottság, az alacsony termelékenység, a belső fogyasztástól való erőteljes függés és a feketegazdaságnak való kitettség. A kis- és középvállalkozások túlélési képessége alacsonynak számít. A jellemzően belső finanszírozási forrásokat használó kkv-k méretével összefüggő probléma, hogy jóval nehezebben jutnak hozzá intézményi pénzekhez. Méretük miatt ritkábban van lehetőségük a nagyberuházásokhoz és a jelentős létszámú munkahelyteremtéshez kapcsolódó kormányzati kedvezmények igénybevételére. Jelentős az általuk igénybe venni tervezett szolgáltatások és erőforrások tranzakciós költsége is. (KSH, 2011)

A fejlődési nehézségeken túl a bonyolult, kedvezőtlen, adózási környezet is hátrányt jelent a szektor számára, hiszen a kisebb vállalkozásoknak nincs kapacitásuk arra, hogy minden részfeladatra külön szakembert alkalmazzanak.

Mindezen problémák felhívják a figyelmet a méretsemleges vállalkozásfejlesztés tarthatatlanságára, mely sokszor akaratlanul is diszkriminálja a kisebb vállalkozásokat. Szükségszerű, hogy egy-egy kormány vállalkozásfejlesztési politikáján belül külön rendszert képezzenek a kkv-k támogatását célzó erőfeszítések, hiszen a nemzetgazdaság versenyképessége nagyban függ a vállalati szféra teljesítményén, alkalmazkodóképességén. (Dr. Zeiler, 2004)

2.4. Magyarország kis- és középvállalati politikája

A magyar kormány kkv politikájának céljai közé tartoznak a vállalkozói készség erősítése, az adminisztratív terhek csökkentése, a jobb szabályozási környezet kialakítása és a finanszírozás javítása. A vállalkozói készség és a vállalalkozási tevékenység elősegítése a gazdasági válságot követően már kiemelt fontosságot kapott, egyre nagyobb lett a felismerés, hogy a vállalkozásokat kell olyan helyzetbe hozni, hogy meginduljon általuk a gazdasági növekedés. (Némethné Gál, 2010)

Számos gazdaságpolitikai lépés született az elmúlt években a kis- és középvállalkozások finanszírozási helyzetük javítása érdekében, úgy mint az Új Széchenyi Hitel vagy az Országos Mikrohitel Program. A Magyar Nemzeti Bank 2013 áprilisában hirdette meg a – később egy második, nagyobb hitelkeretű szakasszal kibővített – Növekedési Hitelprogramot, melynek lényege az volt, hogy a kkv-k kedvezményes hitelkamattal

juthattak hozzá az új forráshoz, amelyet a korábban felvett hitelek kiváltására, forgóeszközök, valamint beruházások finanszírozására fordíthattak. (KSH, 2013)

2013-ban, szintén a kkv-k érdekeit szem előtt tartva, az adózási nehézségek kiküszöbölésére törekedve új, kevesebb adminisztrációs teherrel járó adózási formákat vezettek be. Ezek a kisadózó vállalkozások tételes adója és a kisvállalati adó, melyek gazdaságpolitikai céljai közé tartozott a foglalkoztatottság és a beruházás növelése is. A későbbiekben az egyszerűsített vállalkozói adóval és a társasági adóval összehasonlítva fogom őket bemutatni, azt vizsgálva, hogy milyen előnyökkel, illetve hátrányokkal jár az új adónemek választása, illetve mely vállalkozói csoportoknak éri meg leginkább áttérni rájuk. Mivel az említett adónemek választhatósága gazdasági formához is kötött, így a lehetséges vállalkozási formák bemutatásával fogom folytatni.

3. VÁLLALKOZÁSI FORMÁK

A kis- és középvállalkozások szektorán belül igen jelentős eltérések fedezhetők fel az egyes vállalatok között, mind a struktúrájukat és működésüket, de a gazdasági tevékenységüket tekintve is, hiszen ide tartoznak egyrészt a kizárólag saját magukat foglalkoztató egyéni vállalkozók és a több száz fős társaságok is. A rendszerben lévő adók bizonyos része csak egyéni vállalkozók, míg más része csak az egyéni cégek és gazdasági társaságok által alkalmazható. A vállalkozások alapítására és működtetésére alakult különböző jogi formák széles kínálatot nyújtanak a vállalkozni vágyók részére, hogy a számukra legmegfelelőbbet válasszák. (Lengyel, 2007) A következő fejezetekben az egyéni és a társas gazdálkodási formákat fogom bemutatni.

3.1. Egyéni vállalkozás

Egyéni vállalkozás a belföldinek minősülő természetes személy által üzletszerűen végzett gazdasági tevékenység. Azon természetes személy minősül belföldinek, aki rendelkezik az illetékes magyar hatóság által kiadott érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy azzal jogszabály szerint rendelkezhet. A természetes személy által végzett gazdasági tevékenység pedig akkor üzletszerű, ha azt az egyéni vállalkozó saját nevében és kockázatára, rendszeres haszonszerzés céljából folytatja. (Dr. Tétényi, Dr. Gyulai, 2001) Egyéni vállalkozónak minősül továbbá az önálló bírósági végrehajtó, egyéni szabadalmi ügyvivő közjegyző, a magán-állatorvosi és az ügyvédi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély is, szintén a róluk szóló törvényben meghatározott tevékenységük tekintetében.

Az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályokat az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény tartalmazza. Az egyéni vállalkozónak személyesen kell közreműködnie a tevékenység folytatásában, s teljes vagyonával korlátlanul felel a vállalkozásból származó kötelezettségeiért. A vállalkozásból származó jövedelme után az szja-ról szóló törvény rendelkezései szerint adózik.

2010.01.01-től az egyéni vállalkozói tevékenység bejelentés alapján, egyéni vállalkozói igazolvány nélkül is folytatható, de az egyéni vállalkozók nyilvántartását továbbra is a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala végzi. (Dr. Bokor et al., 2015)

3.1.1. Egyéni cég

Az egyéni cég új tartalmú szervezeti formaként működtethető 2010-től, így az egyéni vállalkozó által kérhető, hogy egyéni cékként jegyezzék be a cégjegyzékbe. Az egyéni cég a bejegyzéssel nem válik jogi személlyé, de átalakulhat egyszemélyes korlátolt felelősségű társasággá vagy részvénytársasággá.

Egyéni cég az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy által, a tag korlátolt vagy korlátlan felelősségével, az alapító okiratban meghatározott jegyzett tőkével alapítható. A társasági adó alanya és a Számviteli törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet, mely az alapító egyéni vállalkozónál keletkezett elhatárolt veszteségét leírhatja a nyereségéből. Ha átruházás útján lett egyéni cég tagja az egyéni vállalkozó, akkor az egyéni vállalkozásban keletkezett veszteség leírási jogát nem viheti át az egyéni cégbe. Az egyéni cég az alapító egyéni vállalkozó által érvényesített egyes kedvezményekre vonatkozó feltételeket egyéni cékként köteles teljesíteni, ha e feltételeket nem teljesíti társasági adót kell fizetnie. Ez a rendelkezés összhangban van azzal, hogy a személyi jövedelemadó törvény a felsorolt kedvezmények alapján eltekint az adóztatástól az egyéni vállalkozás megszűnésekor. (Dr. Bokor et al., 2015)

3.2. Gazdasági társaságok

A gazdasági társaság - definíció szerint - két vagy több tulajdonos által alapított üzleti vállalkozás, melyben a vezetés felelősségét és a vállalkozás eredményét megosztják a tulajdonosok egymás között. A személyeket egyesítő és a tőkeegyesítő társaságokat Dr. Tétényi és Dr. Gyulai (2001) könyvének fejezetei alapján fogom ismertetni.

3.2.1. Személyeket egyesítő vállalkozási formák

A tulajdonosokat, tagokat nem csak a vállalkozásnak szolgáltatott vagyoni hozzájárulás, hanem a vállalkozásban kifejtett közös gazdasági tevékenységük is összekapcsolja. A vállalkozás tagjainak személyes vagyonukkal is helyt kell állnia a vállalkozás hitelezőinek követeléseikért.

Közkereseti társaság

Tagjai egyetemleges és korlátlan felelősséget vállalnak a közös gazdasági tevékenység folytatása mellett, valamint a társaság rendelkezésére bocsátják az ehhez szükséges vagyont. Jelölése a cégnévben: „kkt.”

Közkereseti társaságot belföldi és külföldi illetőségű természetes személy, valamint jogi

személyiség nélküli gazdasági társaság alapíthat. A tagok az alapítótőke nagyságát, s az ahhoz való vagyoni hozzájárulások mértékét a társasági szerződésben állapítják meg. Az alapításhoz szükséges tőke nagysága nincs meghatározva, így igazán jelképes induló vagyonnal is lehet közkereseti társaságot alapítani. A kkt.-k többnyire néhány főből állnak, alacsony tőkeösszeggel induló kisvállalkozási formák. A társaság a kötelezettségeiért elsősorban a vagyonával felel. A társaságnak azokért a kötelezettségeiért, melyekre a társaság vagyona nem nyújt fedezetet, a társaság tagjai saját vagyonukkal felelnek egyetemlegesen és korlátlanul. A tag a társaság tulajdonába adott vagyoni hozzájárulását vagy annak értékét nem követelheti vissza a tagsági jogviszony alatt. A tagok közt a nyereséget és veszteséget a vagyoni hozzájárulások arányában osztják el, hacsak a társasági szerződésben nem rendelkeztek máshogy.

Betéti társaság

Tagjai közös gazdasági tevékenységet folytatnak úgy, hogy legalább egy tag (beltag) felelőssége a többi beltaggal együtt korlátlan a társaság kötelezettségeiért, s legalább egy másik tag (kültag) vagyoni betétje mértékéig korlátozott felelősségű. Jelölése a cégnévben: „bt.”

Belföldi és külföldi illetőségű természetes személy, jogi személy és jogi személyiség nélküli gazdasági társaság is alapíthat betéti társaságot. A betéti társaságot a tagok beltagnak és kültagnak való minősítése és a kapcsolódó felelősségi rendszer különbözteti meg a közkereseti társaságtól. Mivel a kültag felelőssége korlátozott, a társaság ügyeinek intézését nem láthatja el önálló döntési jogkörrel. A tagok a társaság működésének megkezdéséhez szükséges alapítói tőke nagyságát, s az ahhoz a beltag, illetve kültag vagyoni betét formájában történő hozzájárulásának mértékét a társasági szerződésben adják meg. A tag a vagyoni betétjét, annak értékét nem követelheti vissza a tagsági jogviszony megszűnéséig. A tagok közt a nyereséget és veszteséget a vagyoni hozzájárulások arányában osztják el, kivéve, ha a társasági szerződésben máshogy rendelkeztek. (Dr. Tétényi, Dr. Gyulai, 2001)

3.2.2. Tőkeegyesítő gazdasági társaságok

A tag vagy a részvényes felelőssége korlátozott, mely azt jelenti, hogy vagyoni felelőssége csak a társasági szerződés, az alapító okirat szerint a társaságnak szolgáltatni köteles vagyoni hozzájárulása erejéig terjed ki. A tagok, illetve részvényesek felelőssége nem a hitelezőkkel, hanem a társasággal szemben áll fenn. A társasággal szemben fennálló,

esedékes és a társaság által elismert követelése kiegyenlítésének elmulasztása esetén a társaság hitelezője a társaság tagjával, részvényesével szemben nem, csakis a társasággal szemben járhat el.

Korlátolt felelősségű társaság

A korlátolt felelősségű társaság előre meghatározott törzsbetétekből álló törzstökével alakul, a társasággal szemben fennálló tagi kötelezettség a törzsbetét és a társasági szerződésben esetleg meghatározott egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatásáig terjed ki. Jelölése a cégnévben: „kft.”

A korlátolt felelősségű társaság a kis és a közepes tőkeerejű és méretű vállalkozások legnépszerűbb formája. Erősen kötődik a társaság a tagok személyéhez. A korlátolt felelősség azt jelenti, hogy a tagok a társaságnak és nem a társaság hitelezőinek tartoznak felelősséggel. Ez a felelősség a vagyoni szolgáltatás nyújtására, a pótbefizetésre és a mellékszolgáltatásokra terjed ki. A tag társasággal szembeni korlátozott felelőssége alól azonban van kivétel, például amikor a hitelezők sérelmére élnek vissza vele. A társaság jogelőd nélküli alapításakor a társaság tagjai kötelesek hozzájárulni az alapító tőkéhez, máskülönben nem válhatnak taggá. Ezt vagyoni szolgáltatásnak nevezzük, melynek formája lehet pénzbeli szolgáltatás, de apport is. A tag legalább a törzstőke részét képező törzsbetét összegének megfelelő vagyoni hozzájárulást köteles teljesíteni. Ennek összege nem lehet kisebb, mint 100 000 forint, a törzstőke összege pedig nem lehet kisebb, mint 3 millió forint. A tagot az osztalék a már teljesített vagyoni hozzájárulása arányában illeti meg, de a társasági szerződés ettől eltérhet.

A társaság a törzstőke egyidejű felemelésével, a törzstőkén felüli vagyonából, munkavállalóinak ingyenesen vagy kedvezményesen dolgozói üzletrészt juttathat. Erre abban az esetben van lehetőség, ha a kedvezményezett az üzletrész értékének meghatározott részét készpénzben a társaságnak megfizeti. A dolgozói üzletrész célja többek között, hogy a társaság munkavállalóit érdekeltté tegyék az eredményes működésben. Átruházni csak a társaság munkavállalóira lehet, valamint azokra a természetes személyekre, akiknek a társasággal munkaviszonya nyugdíjba vonulásukra tekintettel szűnt meg. A dolgozói üzletrészek együttesen nem haladhatják meg a törzstőke 15 százalékát.

Részvénytársaság

Jogi személyiségű gazdasági társaság, mely előre meghatározott összegű és névértékű részvényekből álló alaptőkével alakul. A tag, azaz a részvényes felelőssége a társasággal szemben a részvény kibocsátási értékének vagy névértékének befizetésére terjed ki, saját vagyonával nem felel a társaság kötelezettségeiért. Jelölése a cégnévben: „rt.”

A részvény maga forgalomra szánt, lejárat nélküli értékpapír, egy befektetési eszköz, mely kifejezi a személyek az alaptőkéhez való hozzájárulását, megtestesíti a részvényes kötelezettségeit és tagsági jogait. A papír átruházásával a papír által megtestesített jogok is átszállnak a papír új tulajdonosára, viszont a vagyoni befektetés továbbra is a papírt kibocsátó vállalkozás vagyona marad. A részvény előállítható nyomdai és dematerizált módon is. Utóbbi módon csak a névre szóló részvényt és a zártkörűen működő részvénytársaság részvényeit lehet. A részvényhez kapcsolódó jogokat csakis az gyakorolhatja, aki birtokolja. A dematerizált részvény esetében pedig az, aki rendelkezik igazolással.

A kibocsátott összes részvény névértéke egyenlő az alaptőkével, melyet a társaság jegyzett tőkeként tart nyilván. A részvény névértéke az egy részvényre jutó hányad, kibocsátási értéken, kibocsátási árfolyamon hozzák forgalomba. A névérték alatt részvényt kibocsátani nem lehet. Aki a részvényt jegyzi, megvásárolja, köteles a részvény kibocsátási árfolyamértékét megfizetni a társaságnak. Törvényben foglalt kivételektől eltekintve a részvényes felelőssége korlátolt, míg a részvénytársaság vagyoni felelőssége korlátlan. A részvényes nem követelheti vissza a szolgáltatott vagyoni értékét, a részvény megvásárlására fordított pénzét. Mivel a részvény átruházható értékpapír, így attól úgy válhat meg, ha pénzzé teszi a másodlagos értékpapírpiacra.

A részvénytársaságnak két fajtája van:

- ***Zártkörű***

A társaság részvényei nem kerülnek nyilvánosan forgalomba, az alapítók arra vállalnak kötelezettséget, hogy a részvénytársaság valamennyi részvényét átveszik. Részvényeseit tilos nyilvános felhívás alapján gyűjteni. Jelölése a cégnévben: „zrt.”

- ***Nyíltkörű***

Részvényei részben vagy egészben nyilvános forgalomba kerülnek az értékpapírokra vonatkozó külön törvény feltételei szerint. Jelölése a cégnévben: „nyrt.” (Dr. Tétényi, Dr. Gyulai, 2001)

3.3. A vállalkozási formák összehasonlítása

Az előző fejezetekben csak röviden mutattam be a lehetséges vállalkozási formákat, ezért az alábbi táblázatban szedtem össze a legfontosabb jellemzőket a közkereseti társaságra, a betéti társaságra, a korlátolt felelősségű társaságra és a részvénytársaságra vonatkozóan.

1. táblázat: Vállalkozási formák összehasonlítása

	KKT	BT	KFT	RT
Jogi személyiség	nem	nem	igen	igen
Célja	üzletszerű közös gazdasági cél	üzletszerű közös gazdasági cél	személy- és tőkeegyesítő	tőkeegyesítő, a tagokat jog illeti meg
Taggá válás feltételei	minimum 2 tag	minimum 2 tag	1 vagy több tag, de tagként a törzsbetét összege minimum 100 000 Ft	1 vagy több tag, vagyoni vagy tagsági jog
Vagyoni hozzájárulás	készpénz, apport, személyes közreműködés, nincs meghatározva indulóösszeg	készpénz, apport, személyes közreműködés, nincs meghatározva indulóösszeg	törzstőke minimum 3 millió Ft, be kell fizetni a törzstőke 30 %-át	minimum 5 millió Ft zrt. esetében, minimum 20 millióFt nyrt. esetében, be kell fizetni az alaptőke 30 %-át
Felelősség	egyetemes, korlátlan és mögöttes	beltag felelőssége mögöttes és korlátlan, míg a kültagé vagyoni betétje mértékében korlátozott	törzsbetét szolgáltatása, a társaság kötelezettségeiért a tag nem felel	a részvények névértékéig, illetve kibocsátási értékéig
Keletkezési módja	társasági szerződés	társasági szerződés	társasági szerződés, egyszemélyesnél alapító okirat	alapító okirat
Üzletvezetés	bármelyik tag	üzletvezetésre jogosult beltag	ügyvezető	vezérigazgató, igazgatóság
Kilépés / Megszűnés	közös megegyezés alapján kiszállás, kizárás, felmondás	végelszámolással megszüntethető, kiszállás, kizárás, felmondás	üzletrész átruházása vagy kizárás, jogutód nélküli megszűnés	üzletrész átruházása vagy kizárás, részvényátruházás lehetséges, végelszámolással megszüntethető, szavazati többséggel jogutód nélküli megszűnés

(saját szerkesztés a (Vállalkozz, 2016) és a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről alapján)

3.3.1. A vállalkozási forma kiválasztását befolyásoló tényezők

A választható gazdasági formák bemutatása után szeretném összefoglalni milyen szempontokat érdemes figyelembe venni egy induló vállalkozónak, mielőtt tevékenységét megkezdi. Nincs általános érvényű követelmény arra vonatkozóan, hogy meghatározott tevékenységet milyen gazdasági formában célszerű folytatni. A törvény is csak ritkán ír elő kötelező vállalkozási formát, meghatározott vállalkozási tevékenységhez. (pl. banki tevékenységet csak részvénytársaság folytathat) A döntést befolyásolhatja a megszerezhető piac mérete, az ahhoz szükséges vállalati nagyság, az alapításhoz szükséges tőke és megszerzésének lehetséges módja, de az adózási szempontokat is érdemes figyelembe venni. (Dr. Tétényi, Dr. Gyulai, 2001)

Egy leendő vállalkozónak első lépésként el kell tudnia dönteni, hogy egyedül szeretne-e dolgozni vagy üzlettárssal. Ehhez nyújt segítséget az alábbi táblázat, ahol az egyéni és a társas vállalkozás előnyeit, illetve hátrányait gyűjtöttem össze.

2. táblázat: Egyéni vállalkozás és a gazdasági társaság előnyei és hátrányai

	ELŐNYÖK	HÁTRÁNYOK
Egyéni vállalkozás	<ul style="list-style-type: none">• A szervezet egyszerűsége• Az alapítás és megszüntetés egyszerűsége• Üzletmenetre vonatkozó nyilvános adatszolgáltatási kötelezettség hiánya• Nincs kötött tőkeigény• A vállalkozó dönthet mindenről• Változatos foglalkoztatási lehetőségek• Könnyű megszüntethetőség• Nincs mérethatár• Nem kell felülvizsgálni a könyvelést	<ul style="list-style-type: none">• Tőkenövelési nehézségek• Nem lehet eladni a vállalatot• A vállalkozó korlátlan felelőssége• Szerényebb nyereségszerzési lehetőség• Nehezebben jut pénzügyi forrásokhoz• Sokoldalú követelmények a vállalkozóval szemben
Társaság	<ul style="list-style-type: none">• Szélesebb ismeretek, lehetőségek, kapcsolati tőke• Adózási lehetőségek sokszínűsége• Tulajdonlási lehetőség nagyobb tőke nélkül is• Viták esetén jogi védettség• Tulajdonosváltás esetén van lehetőség a folytatásra• Tőke- és hitelforrásokhoz jutás	<ul style="list-style-type: none">• Bonyolultabb és időigényesebb a vállalkozás alapítása és megszűnése• Kötelező tőkeminimum• Személyi konfliktusok• A profitot meg kell osztani• Hosszabb döntési folyamatok

(saját szerkesztés (Váradi, 2008) és (De Marco, 2013) alapján)

Ezt követően a vállalkozónak meg kell néznie, hogy elegendő tőkével rendelkezik-e a vállalkozás elindításához, vagy külső forrás bevonására van szükség. Akinek kevesebb a tőkéje, de szereti az önállóságot és képes kockázatot vállalni, neki az egyéni vállalkozás a

legmegfelelőbb vállalkozási forma. Többféle tevékenységet végezhet, önállóan valósíthatja meg elképzeléseit, foglalkoztathat alkalmazottat. Nem kell osztoznia a nyereségen, de kockázatosabb, hiszen teljes vagyonával felel vállalkozása tartozásaiért.

Ha valakinek nincs elég forrása a vállalkozása beindításához, érdemes a társas vállalkozási formák egyikét választania. A betéti társaság lehetőséget ad arra, hogy a beltag a képzettségével és / vagy ötletével alapítson vállalkozást, miközben a kültag csupán a tőkájével lép be, de ebben az esetben a kültagnak korlátolt felelőssége van. Aki teljes egészében korlátlan felelősséget szeretne, a legmegfelelőbb számára a kft., ráadásul, ha egyedül végezné tevékenységét, egyszemélyes kft. alapítására is van lehetősége.

Lényeges előre tudni azt is, hogy milyen mértékű önállósággal szeretne a leendő vállalkozó tevékenykedni. Az egyéni vállalkozó egyedül hozza meg az összes döntését, míg betéti társaság esetében a nagyobb döntési szabadsággal bírnak a beltagok a kültagokkal szemben. Korlátolt felelősségű vállalkozás, közös vállalat és részvénytársaság esetében közösen születnek a döntések, ezért az önálló törekvések hátrább sorolódnak.

Érdemes felmérni a kockázati tényezőket, el kell határozni, hogy milyen mértékben hajlandó részt vállalni a felmerülő kockázatokból. Ha nem kíván túlzott kockázatot magára venni, akkor olyan vállalkozási formát érdemes választani, amiben korlátolt a tagok felelőssége, ily módon lehet egy betéti társaság kültagja, de rt., kft. vagy közös vállalat tagja is. A felelősség korlátozása az önálló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságokra jellemző.

Egyes vállalkozási formák esetében, a tagok gyorsan ki tudják vonni a bevitt vagyont, egy részvénytársaság esetében, a tulajdonos szinte szabadon eladhatja részvényeit, rövid időn belül mozgathatóvá tudja tenni vagyonát. Ezzel szemben, az egyéni vállalkozók maguk dönthetnek, hogy mikor vonják ki vagyont a vállalkozásukból. Kft. esetében nem vonható ki az üzletrész a vállalkozásból, viszont szabadon eladható.

Fontos szempont az is, hogy a vállalkozásunktól mit várunk. Megélhetés, vagyon, jövedelem szerzése mellett, szeretnénk munkahelyet teremteni, s így megélhetést biztosítani családtagjainknak, alkalmazottainknak vagy irányítani, vezetni szeretnénk a vállalkozást, és így szeretnénk megvalósítani önmagunkat. A jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaságok leginkább vagyon és személyegyesítő társaságok, itt a tagokat többnyire az eredményből való részesedés motiválja. (Czupi, é.n.)

3.3.2. A vállalkozási formák megoszlása Magyarországon

Az alábbi táblázat 2014-es adatok alapján szemlélteti a működő vállalkozások számát vállalkozási formánként és a foglalkoztatottak száma szerinti bontásban. Az 1-9 főt foglalkoztató vállalkozások oszlopában láthatjuk a legnagyobb értékeket minden gazdasági formánál. Ez is bizonyítja, hogy a kkv-k csoportját legnagyobb részben mikro-vállalkozások alkotják, s minél több embert foglalkoztató szervezetet vizsgálunk, annál kisebb a működő vállalkozások száma.

Az általam ismertett vállalkozási formák közül a korlátolt felelősségű társaságból volt a legtöbb 2014-ben, szám szerint 263 242 vállalkozás. A részvénytársaságok száma az előbbi csupán 1,5 százalékát teszik ki. A kft. népszerűségének oka, hogy alkalmas néhány fős kisvállalkozásra, de sok tagból álló, tőkeerős vállalkozásoknak is megfelelő működési keretet tud biztosítani. Nem elhanyagolható az egyéni vállalkozók száma sem, mely szinte azonos számmal működött 2014-ben, mint a kft-k. Ezen okból a továbbiakban az ő adózási lehetőségeire is részletesen ki fogok térni.

3. táblázat: A működő vállalkozások száma 2014-ben (db)

GAZDÁLKODÁSI FORMA	1-9 fő	10-49 fő	50-250 fő	250 és több fő	ÖSSZESEN
Jogi személyiségű társas vállalkozás	246 099	23 400	4 444	878	274 821
Kft.	237 320	21 879	3 575	569	263 343
Rt.	2 288	1 044	721	297	4 350
Szövetkezet	1 804	325	127	8	2 264
Jogi személyiség nélküli társas vállalkozás	103 079	1 886	78	23	105 066
Kkt.	2 860	71	2	1	2 934
Bt.	99 536	1 712	50	16	101 314
Egyéni vállalkozók	270 688	1 443	38	1	272 170

(saját szerkesztés a KSH, 2016a forrás alapján)

4. EGYES ADÓNEMEK BEMUTATÁSA

Miután a leendő vállalkozó kiválasztotta a vállalkozási formát, melyben működni szeretne, meg kell vizsgálnia, hogy melyik adózási forma szerint van lehetősége eleget tenni kötelezettségeinek. A vállalkozások versenyképessége szempontjából kardinális kérdés, hogy a vállalkozás terheinél és mérlegénél milyen mértékű és fajtájú adókkal kell számolnia, miután árbevételeit már elkönyvelte. Az állam szemszögéből szintén nem elhanyagolható a vállalati adózás kérdése, hiszen az adóbevételekből képes finanszírozni működését, de ezekből adja a működési és beruházási támogatásokat is. Az adórendszeren keresztül tudja befolyásolni a gazdasági szereplők tevékenységét, meghatározza, hogy mi alapján lehet adókedvezményt igénybe venni, vagy súlyosabb adóterhet fizetni. (Dr. Zeiler, 2004)

Hazánkban jelentős átalakítások zajlottak le a kkv-k adóztatásában az utóbbi években. A társasági adó mellett először bevezetésre került az egyszerűsített vállalkozói adó, majd 2013-tól bevezették a kisadózó vállalkozások tételes adóját, amely egyfajta fejadóként funkcionál, és a kisvállalati adót, amely inkább a pénzforgalmon alapszik. Ezáltal új adózási módok kerültek be a kkv-k adóztatási gyakorlatába. A fejezet célja ennek megfelelően az, hogy bemutassam, hogyan működik az általam vizsgált vállalati kör hazai jövedelemadóztatása.

4.1. A 2017-es adóváltozások fő irányai

Az idei szabályváltozások továbbviszik és kiegészítik a korábbi adóintézkedések által kijelölt szabályozási irányt, így a versenyképesség növelésén túl az adóbürokrácia csökkentését és a gazdaságfehérítést jelölhetjük meg a változások fő elemeinek.

A vállalkozások versenyképességének növekedését elősegítendő társasági adó szabályai több területet érintően módosultak, ezáltal a jövőben, kedvezményben részesülhetnek azon vállalatok, melyek energiafelhasználásuk hatékonyabbá tétele érdekében beruházást valósítanak meg, de társasági adókedvezményben részesülnek az innovatív, korai fázisú vállalkozásokat támogató befektetők is. A vendéglátóipari ipari szektor erősítését célozza meg az az intézkedés, hogy az élőzenei szolgáltatást igénybevevő vendéglátóhelyek és vállalkozások kedvezményt érvényesíthetnek.

Jobban járnak a gyors növekedésű középvállalkozások is, hiszen a kisvállalati adó tekintetében 1 milliárd forintra emelkedett az adóalanyiság megszűnésének bevételi értékhatára. A legkisebb vállalkozások versenyképességét is ösztönző intézkedés, hogy a

kisadózó vállalkozások tételes adója esetében 12 millió forintra emelkedett a bevételi értékhatár, ameddig kizárólag tételes adófizetési kötelezettsége van az adózónak. Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében és a kisadózók tételes adójának választására jogosító értékhatár emeléséhez is kapcsolódóan 8 millió forintra emelkedett az általános forgalmi adó alanyi adómentességének értékhatára. Ezáltal egyre többen választhatják az alanyi adómentességet.

Az adminisztráció csökkentése érdekében egyszerűsödött az egészségügyi hozzájárulás-fizetési kötelezettség rendszere. Az eddigi öt kulcs helyett csak két kulcsot tartalmaz a szabályozás. Megszüntették a kamatjövedelmeket és a tartós befektetésből származó jövedelem lekötési hozamát terhelő 6 százalékos egészségügyi hozzájárulás fizetésének kötelezettségét. (Izer, 2016)

Elmondhatjuk, hogy idén jelentős változásokon ment keresztül az adórendszer, mely változásokkal amellet, hogy fontos tisztában lennünk, befolyásolóak lehetnek az adózási forma kiválasztásakor is. A kkv-k több, különböző lehetőség közül is választhatnak jövedelemadózás tekintetében. Én a következőket fogom ismertetni: a társasági adó, az egyszerűsített vállalkozói adó, a kisadózó vállalkozások tételes adója, a kisvállalati adó, az átalányadózás és a vállalkozói személyi jövedelemadó.

4.2. Társasági adó

A társasági adóról (tao) a már többször módosított 1996. évi LXXXI. törvény rendelkezik. Az adó-kötelezettség a vállalkozási tevékenységhez kapcsolódik, mely a jövedelem- és vagyonszerzésre irányuló vagy azt eredményező gazdasági tevékenység. (Dr. Szakács, 2013)

A társasági adóztatás célja a társasági adótörvény szerint az, hogy biztosítsa az állami feladatok ellátásához szükséges bevételeket, elősegítse a vállalkozások ideális működési feltételeit és érvényesítse az Európai Közösségekhez való társulásból eredő szempontokat. A jelenleg hatályos törvény a számviteli törvényhez lett igazítva. Erre azért volt szükség, mert a vállalkozások a számviteli törvény szerint megállapított adózás előtti eredményből kiindulva határozzák meg a társasági adó alapját. A számviteli törvény és a társasági adóról szóló törvény közötti szoros összefüggés jelentőségét bizonyítja a társasági adó törvény alapelvei között megfogalmazott tétel, mely szerint „E törvényt a számvitelről szóló törvény rendelkezéseire figyelemmel összhangban kell értelmezni.” (Dr. Sztanó, 2010)

A társasági adó alanya

A társasági adó alanya a törvényben meghatározott vállalkozási tevékenységet végző belföldi és külföldi illetőségű személy. A társasági adótörvény különbséget tesz az adóalanyok között a bejegyzés helye szerint. A belföldi illetőségű adóalany adókötelezettsége teljes körű, a belföldről és a külföldről származó jövedelme után is meg kell fizetnie az adót. A külföldi illetőségű adóalany adókötelezettsége korlátozott, csak a belföldről szerzett jövedelme után kell adót fizetnie.

Teljes körű adókötelezettséggel rendelkező belföldi illetőségű adózók:

Ebbe a kategóriába tartoznak a következők: gazdasági társaság, egyesülés, európai szövetkezet, európai részvénytársaság, szövetkezet, egyes jogi személyek vállalata, állami vállalat, tröszt, egyéb állami gazdálkodó szerv, leányvállalat, ügyvédi iroda, végrehajtó iroda, szabadalmi ügyvivő iroda, erdőbirtokossági társulat, közjegyzői iroda, Munkavállalói Résztulajdonos program szervezete, vizitársulat, közalapítvány, alapítvány, társadalmi szervezet, egyház, köztestület, önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, lakásszövetkezet, diákotthon, felsőoktatási intézmény, európai területi együttműködési csoportosulás, egyéni cég, és a külföldi személy, ha üzletvezetésének helye belföld.

A korlátozott adókötelezettséggel rendelkező külföldi illetőségű adóalanyok 3 csoportot alkotnak: külföldi vállalkozó, külföldi szervezet és ingatlannal rendelkező társaság.

Nem alanya a társasági adónak:

MNB; büntetés-végrehajtásáért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetek; kizárólag fogvatartottak foglalkoztatása céljából létesített közhasznú társaság; a Közlekedési, Hírközlési Tartalék Gazdálkodási Közhasznú Társaság és Vízügyi Tartalékgazdálkodási Közhasznú Társaság; a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.; egyes közszolgálati műsorszolgáltatók; felszámolási eljárás alatt állók; a pártok; a Magyar Távirati Iroda Rt.; bizonyos részvénytársaságok; eva alanyok; valamint költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények és diákotthonok. (Dr. Sztanó, 2010)

A társasági adókötelezettség

Az adókötelezettség abban az adóévben áll fenn, melyben az adóalany vállalkozási tevékenységből bevételt ér el, költséget, ráfordítást számolt el. Ha valamely tevékenység

végzője számára jövedelmet, vagyongyarapodást eredményez, akkor az adó alanyának adókötelezettsége keletkezik. A tao kötelezettséghez a vállalkozási tevékenységet társult formában, a tulajdonosoktól elkülönült vagyonnal rendelkező szervezeti keretek között kell végezni. Belföldi illetőségű adózónál a társasági adókötelezettség a társasági szerződés közokiratba foglalása ellenjegyzésének napján, külföldi vállalkozónál a fióktelepének cégnyilvántartásba való bejegyzése napján keletkezik, s az adózó jogutód nélküli megszűnésének, átalakulásának napján szűnik meg. (Galántainé, 2005)

Adóbevallás és adóelőleg

Az adóévre megállapított társasági adó összegét az adóévet követő év május 31-ig kell bevallani magyar nyelven és forintban meghatározva. A beszámolót és könyvvezetést konvertibilis valutában készítő adózó a Magyar Nemzeti Bank devizaárfolyamát veszi alapul, amikor a társasági adó adatait forintra számítja át.

Az adózónak főszabály szerint az adóbevallás esedékességét követő második naptári hónap első napjával kezdődő 12 hónapos időszakra az éves adóbevallással együtt társasági adóelőleget kell bevallania. Az adóelőleget havi vagy negyedéves gyakorisággal lehet teljesíteni. Ha az előző adóévi fizetendő adója több, mint 5 millió forint, az adóelőleg havonta, egyenlő részletekben esedékes. (Sándorné, 2016)

A társasági adó alapja

A társasági adó alapját az adótörvényben előírt módosító tételek és a számviteli elszámolások alapján kimutatott adózás előtti eredmény összesítésével kell meghatározni. A módosító, korrekciós tételek bizonyos része az adóalap védelmét szolgálja, másik része preferenciákról szól. Az adózás előtti eredmény és az adóalap tehát nem kezelhető azonos tartalmú eredménykategóriaként. A belföldi illetőségű adózó és a külföldi vállalkozó a beszámoló alapján állapítja meg az adózás előtti eredményt. Adófizetési kötelezettség a pozitív adóalap után számolandó. Ha az adózás előtti eredmény pozitív, de a társasági adóalap negatív, nincs kötelező adófizetés, még akkor sem, ha a jövedelem-minimum pozitív.

Az adózás előtti eredményt lehet csökkenteni adományozással, illetve a foglalkoztatottak után igénybe vehető adózás előtti eredményt csökkentő tétellekkel. Az adományozás esetében megfelelő igazolás birtokában akár 50 százalékos juttatási értéket is kaphat a vállalat, de a kedvezmény mértéke nem lehet több, mint az adózás előtti eredmény összege.

A foglalkoztatottak esetében célszerű tanulósz szerződés alapján alkalmazni, szakképző tanulókat vagy tartós munkanélkülieket foglalkoztatni, de a szabadságvesztésből szabaduló személy és a megváltozott munkaképességűek alkalmazása esetén is igénybe vehető a kedvezmény. (Sándorné, 2016)

A társasági adó mértéke

2017-től számottevően mérséklődött a társasági adó mértéke: a pozitív adóalap 9 százaléka lett, a még előző évben hatályos 10, illetve – 500 millió forintos adóalap felett – 19 százalék helyett. Ezzel összefüggésben több helyen is módosult a szabályozás:

- elvesztette hatályát a külföldi telephelyek jövedelmét érintő progresszív mentesítés szabálya;
- „okafogyottá” vált a látványcsapat-sportágak, filmek, előadó-művészeti szervezetek támogatása esetén a különböző adókulcsok alkalmazása miatt felmerülő pótlólagos kiegészítő támogatás. (Piac és profit, 2017)

Az adómérték számítása:

Bevételek – Költségek

+ / - Korrekciós tételek

= Eredmény

+ / - Korrekciós tételek

= Adóalap * Adókulcs = Számított adó

Számított adó – Adókedvezmények = Társasági adó

Ha az adózó adóalapja vagy az adózás előtti eredménye közül a nagyobb érték nem éri el az adóévben az összes bevétel 2 százalékát, azaz a jövedelem minimumot, s nem vonatkozik rá mentesség e szabállyal összefüggésben, akkor az adózó kétféleképpen dönthet. Kiegészítő nyilatkozatot a társasági adóbevallásban, s a kimutatott adóalapnak megfelelően adózik, vagy a korrigált összes bevétel 2 százalékát tekinti adóalapnak, levonva ebből a külföldi telephelynek betudható jövedelem, nyereség minimumot.

2013 óta az összes bevételt növelő tételként kell figyelembe venni a magánszemély taggal szemben fennálló kötelezettség napi átlagos állományának az adóévet megelőző adóév utolsó napján a magánszemély taggal szemben fennálló kötelezettséget meghaladó összegének 50 százalékát. Nem kell a minimum adóalapra vonatkozó rendelkezéseket alkalmaznia az MRP-nek, a közhasznú jogállással rendelkező nonprofit gazdasági

társaságnak, a vízitársulatnak, az alapítványnak, a közalapítványnak, a köztestületnek, a társadalmi szervezeteknek, az egyháznak, az önkéntes kölcsönös biztosítópénztárnak, a lakásszövetkezetnek, a felsőoktatási intézménynek, az iskolaszövetkezetnek, a szociális szövetkezetnek, ha az adózót elemi kár sújtotta, illetve az előtársasági adóévben, majd az azt követő adóévben. (Dr. Bokor et al., 2015)

2017 januárjától a jövedelem-minimum meghatározásához az összes bevétel a kedvezményezett átalakulással létrejött társaságban szerzett részesedéssel kapcsolatban elszámolt bevétellel csökkenthető a tagnál. (Pölöskei, 2017)

A társasági adózás alapelvei

A törvényalkotó szándékát és a követendő magatartási formákat a társasági adózás alapelvei rögzítik. A tartalmi megközelítés elve szerint kedvezményt, mentességet, ráfordítást, költséget csakis annyiban lehet érvényesíteni, amennyiben az a vállalkozást szolgálja. A kedvezmények egyszeres figyelembevételének elve azt jelenti, hogy költség, ráfordítás, kedvezmény vagy adóalap-csökkentés halmozottan nem érvényesíthető még akkor sem, ha a törvény ugyanazon a jogcímen többféle elszámolási módon is engedményez. A nemzetközi szabályok elsődlegességének elve azt jelenti, hogy a nemzetközi egyezmények rendelkezései felülírják a hazai jogszabályokat. A számviteli szabályozással való összhang elve a társasági adó- és a számviteli törvény kapcsolatára utal. Az adótörvényt a számviteli törvény rendelkezéseire figyelemmel kell értelmezni, a számviteli törvény szabályait kell alkalmazni, ha az adótörvény nem ad meghatározást valamely fogalomra. (Galántainé, 2005)

A számviteli törvény és a társasági adó törvény összefüggései

A számviteli törvény előírásai szerint kell az eredményt meghatározni. Ezt az eredményt kell korrigálni az adótörvénynek megfelelően, hogy meghatározhassuk a társasági adó alapját.

A számviteli törvény liberális szemléletű jogszabály a nyereség kimutatásában és elszámolásában, míg a társasági adó törvény megadja azokat az aktuális korlátokat, melyek között mozoghatnak a gazdálkodók az adózás oldaláról. Az alapvető ellentmondás a számviteli és a társasági adó törvény összefüggésében, hogy a számviteli törvény a vállalkozók érdekeit védi, míg az adótörvények a költségvetés bevételeit biztosítják.

A számviteli törvény és a tao törvény az adóalanyiság kérdésében és az adóalap-meghatározásában függnek össze.

Az adóalap-módosító tényezők egy lehetséges csoportosítása:

- Számviteli törvény szerint elszámolható költségek, ráfordítások, az adótörvény korlátain belül ismerhetők el az adóalap meghatározásakor. (pl. amortizáció)
- Adóalap-csökkentő tétel, mely után vagy az adóalany vagy más már megfizette az adót. (pl. kapott osztalék)
- Adóalap-növelő tételek olyan kiadások, melyeket a cégek az adóalapjuk meghatározásakor nem vettek figyelembe. (pl. jóléti kiadások)
- Az adótörvény bizonyos ráfordításokat preferál, másokat diszpreferál.
- Adókedvezmények, melyeket csak a számított adóból, egymástól függetlenül lehet igénybe venni az adó összegének a 70 százalékáig. Nincs 100 százalékos adókedvezmény, a számított adó nem csökkenthető nullára. (Dr. Szakács, 1996)

Társasági adókedvezmények

A nyereségadóztatás egyik fontos elve, hogy a vállalkozások számára azonos versenyhelyzetet teremtsen, szemlélet tekintetében egységes legyen. Adódhatnak azonban olyan területek, tevékenységek, ahol ez a versenysemlegesség csak adókedvezmények által érvényesíthető.

Az adókedvezmények rendszere sokat változott az elmúlt években. Jelenleg elsősorban beruházás ösztönzési céllal, gazdaságilag elmaradott térségek felzárkóztatására és a kis- és középvállalkozások támogatására nyújt az állam preferenciát adókedvezmény útján. Az adókedvezmények adóvisszatartás útján, önadózás keretében érvényesíthetők. A fizetendő adó tehát az adókedvezményeket nem tartalmazza. Az adókedvezmények csak az adó mértékéig érvényesíthetők, s ezen belül különböző mértékkel és feltételekkel számolhatók el az adókedvezmények. A számított adó legfeljebb annak 80 százalékáig csökkenthető fejlesztési adókedvezménnyel, s az így csökkentett adóból legfeljebb annak 70 százalékáig érvényesíthető más adókedvezmény. (Dr. Sztanó, 2010)

Kis- és középvállalkozások beruházási adóalap kedvezménye

A kkv adózót meghatározott feltétel fennállása esetén adóévi új tárgyi eszköz (műszaki berendezés, gépek, járművek, új szellemi termék vagy szoftvertermék felhasználási joga) beszerzése, új ingatlan felújítása, bővítése, új immateriális javak beszerzése alapján adóalap-kedvezmény illeti meg.

Az adóalapkedvezmény összege nem haladhatja meg az adózás előtti eredményt, ha az adózó veszteséges vagy az adózás előtti eredménye 0, akkor nem is élhet a

kedvezményel. 2017-től pozitív, hogy megszűnt az arra vonatkozó szabály, miszerint a kedvezmény nem lehet több 30 millió forintnál. Az alábbi táblázat szemlélteti példákon keresztül, hogy hogyan változott meg az igénybe vehető kedvezmény összege a változtatás hatására. (Dr. Tormáné, 2016)

4. táblázat: Kis- és középvállalkozások beruházási adóalap kedvezménye (millió Ft)

	2016	2017
Veszteséges adózó nem veheti igénybe a kedvezményt		
Adózás előtti eredmény	-15	-15
Adóévi új tárgyi eszköz beruházás	50	50
Adóalap-kedvezmény összege	0	0
Az igénybe vehető kedvezmény korlátja az adóévi beruházás összege		
Adózás előtti eredmény	45	45
Adóévi új tárgyi eszköz beruházás	25	25
Adóalap-kedvezmény összege	25	25
Az igénybe vehető kedvezmény korlátja az adózás előtti nyereség		
Adózás előtti eredmény	25	25
Adóévi új tárgyi eszköz beruházás	30	30
Adóalap-kedvezmény összege	25	25
2017-ben már nincs felsőkorlát, a beruházások teljes összege levonható az adóalapból		
Adózás előtti eredmény	60	60
Adóévi új tárgyi eszköz beruházás	45	45
Adóalap-kedvezmény összege	30	45

(saját szerkesztés Dr. Tormáné, 2016. alapján)

Korai fázisú vállalkozásban szerzett részesedés

2017-től új adózás előtti eredménycsökkentésre ad lehetőséget a korai fázisú vállalkozásba történő befektetés. A jogszabály definiálásában a korai fázisú vállalkozás egy olyan társas vállalkozást takar, mely a vonatkozó jogszabály szerint korai fázisú vállalkozásként nyilvántartásba vételre került, rendelkezik legalább két munkavállalóval, melyekből legalább egy fő kutató-fejlesztő.

Az adózás előtti eredmény csökkentésként figyelembe vehető összeg a befektetés bekerülési értékének háromszorosa. A kedvezményt a befektetés évében és az azt követő három adóévben lehet igényelni, egyenlő részletekben, egy-egy adóévben legfeljebb 20 millió forint összegig. Meg kell viszont növelni az adózás előtti eredményt a korai fázisú vállalkozásban szerzett részesedésre elszámolt értékvesztéssel, legfeljebb a csökkentésként

figyelembe vett összeggel. Ez alól kivételt képez, ha a részesedés bejelentett, ekkor a bejelentett részesedésre elszámolt ráfordítás címén kell növelni az adóalapot. Nem kell tehát a be nem jelentett részesedésre elszámolt értékvesztésnek azzal a részével növelni az adóalapot, ami meghaladta a részesedés bekerülési értékének háromszorosát, valamint azzal a résszel sem, melyet a korlát miatt nem tudott érvényesíteni a befektető. (Pölöskei, 2017) A kedvezmény feltétele továbbá, hogy a korai fázisú vállalkozás ne minősüljön a kedvezmény igénybevételére jogosult adózó kapcsolt vállalkozásának a kedvezmény igénybe vételének éveiben. Az adókedvezményre jutó adó összege az adózónál, míg a befektetés összege a korai fázisú vállalkozásnál de minimis támogatásnak minősül. A jogszabály a kedvezmények mellett szankciókat is előír azon esetre, ha a startup vállalkozásban szerzett részesedés idő előtt kivezetésre kerül, vagy ha azzal kapcsolatban veszteség kerül elszámolásra. (Piac és profit, 2016)

A munkaerő mobilitását célzó kedvezmények

A személyi jövedelemadó törvény változásaival összhangban a munkaerő mobilitását szerették volna előmozdítani a jogalkotók, miszerint csökkenti a társasági adó alapját az Szja tv. szerinti mobilitási célú lakhatási támogatás, illetve a Szja tv. szerinti munkásszállással kapcsolatos meghatározott költségek (bekerülési érték növekmény, bérleti díj, üzemeltetési költségek stb.) adóévben elszámolt összege. (Fekete, 2017)

Műemlékkel kapcsolatos új kedvezmények

Szélesedett a műemlékkel kapcsolatos kedvezmények köre is 2017-től. Egyes műemléki ingatlanok karbantartásának adóévi költsége az ingatlant nyilvántartó adózónál adóalap-csökkentő tételként figyelembe vehető, legfeljebb az adózás előtti nyereség 50 százalékáig, illetve legfeljebb 50 millió eurónak megfelelő forintösszegig. Bizonyos műemlékek kulturális örökségvédelmi beruházása és karbantartása bekerülési értékének kétszerese az ingatlant nyilvántartó adózónál csökkenti az adó alapját a beruházás, felújítás befejezésének adóévében, és az azt követő öt adóévben, de a kedvezmény teljes összege nem lehet több, mint 100 millió eurónak megfelelő forintösszeg.

Meghatározott feltételek mellett lehetőség van a kedvezmény érvényesítésének jogát átadni a beruházó, költséget elszámoló adózó kapcsolt vállalkozásának és a két kedvezmény együttes érvényesítésére is. (Fekete, 2017)

Kárenyhítési alap

2017-től a Kárenyhítési Alap részére nyújtott támogatás 50 százaléka, de együttesen legfeljebb az adózás előtti eredmény összege is csökkenti a társasági adó alapját. (Fekete, 2017)

Kis- és középvállalkozások adókedvezménye

Azon kkv-k, melyek tárgyi eszköz beszerzéséhez, előállításához pénzügyi intézménytől hitelt vesznek igénybe, adókedvezményt vehetnek igénybe a hitel kamata után. 2016-ban az adókedvezmény még a ténylegesen megfizetett kamat 40 százaléka, illetve a 2013.12.31. után kötött szerződések esetében 60 százaléka volt. 2016-ban utoljára a kedvezmény mértéke adóévenként maximum 6 millió forint, átmeneti szabályok alapján maximum 5 millió forint lehetett. 2017-től a 40, illetve a 60 százalékos korlát és az adóévenkénti maximum 6 millió forintos levonhatóság megszűnt, vagyis az adókedvezmény mértéke a felvett hitelre az adóévben fizetett kamat. Az adókedvezmény összege azonban továbbra sem lehet több, mint a 80 százalékos adókedvezménnyel csökkentett számított társasági adó 70 százaléka. A kedvezmény igénybe vétele a hitel visszafizetéséig, de legkésőbb a tárgyi eszköz állományban tartásáig lehetséges. A kedvezményt vissza kell fizetni a késedelmi pótlékkal együtt, amennyiben a vállalkozás nem helyezi üzembe a beruházást 4 éven belül, vagy 3 éven belül értékesíti. (Dr. Tormáné, 2016) Az alábbi táblázat szemlélteti a változásokat.

5. táblázat: Kis- és középvállalkozások adókedvezménye (millió Ft)

	2016	2017
Adóévben fizetett kamat összege	25	25
Adóalap	100	100
Társasági adó	10 (tao: 10 %)	9 (tao: 9%)
70 %-os korlát	7	6,3
Adókedvezmény összege	6 (max. kedvezmény)	6,3
	2016	2017
Adóévben fizetett kamat összege	5	5
Adóalap	100	100
Társasági adó	10 (tao: 10 %)	9 (tao: 9%)
70 %-os korlát	7	6,3
Adókedvezmény összege	3 (max. fizetett kamat 60 %-a)	5

(saját szerkesztés Dr. Tormáné, 2016. alapján)

Gyorsított értékcsökkenési leírás

A kkv adózó értékcsökkenési leírást érvényesíthet a korábban még használatba nem vett berendezések, műszaki gépek, és a járművek között nyilvántartott tárgyi eszköz üzembe helyezésének adóévében a bekerülési érték 100 százalékának megfelelően, abban az esetben, ha a tárgyi eszközt a szabad vállalkozási zóna területén helyezi üzembe. (1996. évi LXXXI. törvény)

Adókedvezmény energiahatékonyságot szolgáló beruházás alapján

Ez az új adókedvezmény 2016. november 25-ét követően megkezdett, energiahatékonysági célokat szolgáló beruházáshoz vehető igénybe. Az adókedvezmény adóvisszatartás formájában érvényesíthető, a fejlesztési adókedvezménnyel csökkentett adó 70 százalékáig. Mértéke jelenértéken a beruházás elszámolható költségének 30 százaléka, kisvállalkozások esetében 50 százaléka, közepes vállalkozásnál 40 százaléka, de legfeljebb 15 millió eurónak megfelelő forint. (Pölöskei, 2017)

Adókedvezmény előzenei szolgáltatás költsége alapján

2017-ben bevezetett új adókedvezmény, a vendéglátóhelyek vehetik igénybe, előzenei szolgáltatás miatti költségként elszámolt díj alapján. Mértéke az áfa nélküli költségek 50 százaléka. Az adókedvezmény csekély összegű támogatásnak minősül. (Pölöskei, 2017)

Szoftverfejlesztők bérköltségének adókedvezménye

A következő adókedvezményeket Dr. Bokor et al., (2015) könyve alapján mutatom be. A szoftverfejlesztők bérköltsége és a kutatás-fejlesztés közvetlen költségeként felmerült bérköltség alapján adókedvezményre nem lehet már 2012 óta jogot szerezni. Az átmeneti előírás alapján azonban a 2011. december 31-ig elszámolt bérköltséget alapul véve, az addig érvényes előírások szerint még igénybe lehet venni az adókedvezményt, utoljára a 2014. adóévi adóból. A kedvezmény mértéke az említett bérköltség 10 százaléka, a fizetendő adó 70 százalékáig vehető igénybe. Az az adózó, aki az adóév utolsó napján kis- és középvállalkozás, a szoftverfejlesztőnek kifizetett bérköltség további 15 százalékának megfelelő adókedvezményre is jogosult, a 10 százalékos kedvezményen felül.

Filmgyártás támogatás és előadó-művészeti szervezet támogatása

Azon adózók, akik támogatják a magyarországi filmgyártást vagy előadó-művészeti szervezetnek nyújtanak támogatást, a támogatásként nyújtott összeget adókedvezményként vehetik igénybe a fizetendő adó 70 százalékáig.

Látvány-csapatsport támogatása

Adókedvezményként vehetik igénybe a támogatásként nyújtott összeget azok az adózók, akik látvány-csapatsport támogatása céljából támogatást nyújtanak a látvány-csapatsport sportági országos szakszövetségére, e szövetség amatőr vagy hivatalos sportszervezet tagja, a látvány-csapatsport támogatására alakult közhasznú alapítvány, vagy a sport stratégiai fejlesztését szolgáló, állami sportcélú támogatás felhasználásában döntéshozatali jogkörrel rendelkező és a támogatást folyósító sportköztestület számára. A fizetendő adó 70 százalékáig vehető igénybe a kedvezmény.

Rendelkezés az adóról

2015-től került bevezetésre ez az újfajta rendszer. Úgy működik, hogy rendelkező nyilatkozatot tesz az adózó az állami adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon, az adója, adóelőlege egy részének a fenti célokra történő felajánlásáról. A felajánlás a társasági adóelőleg 50 százalékáig, illetve az adóelőlegből felajánlott összeggel együtt a fizetendő adó 80 százalékáig tehető meg. Az adóhatóság által fogantatosított adójóváírás mértéke az adóelőlegre és az adóelőleg-kiegészítésre vonatkozó nyilatkozat esetén 7,5 százalék, az adóbevalláskor az adóra tett nyilatkozat esetén 2,5 százalék. (Dr. Bokor et al., 2015)

Fejlesztési adókedvezmény

A beruházási adókedvezmény megszűnésével jött létre 2003-ban. Az adókedvezmény eltérő feltételeknek eleget tevő projektekhez vehető igénybe. A 2017-es módosítás szerint a beruházás megkezdését megelőző adóévi létszámahoz mérve a foglalkoztatást a következő mértékben kell bővíteni az adózó választása szerint:

- A jelenértéken legalább 3 milliárd forint értékű beruházások esetében legalább 50 fővel vagy a minimálbér háromszorosával,
- a jelenértéken legalább 3 milliárd forint értékű beruházások esetében 25 fővel a minimálbér 150-szeresével,

- a kkv-k által megvalósított, legalább 500 millió forint értékű beruházás esetében az előírt követelmény kisvállalkozások számára minimum 5 fő, vagy a minimálbér tízszerese, középvállalkozásoknál 10 fő vagy a minimálbér huszonötszöröse. (Pölöskei, 2017)

Növekedési adóhitel

A növekedési adóhitellel bármely társasági adóalany élhet, társasági formától függetlenül. Ez egy halasztott adófizetési lehetőséget nyújtó kedvezmény, mely által az adózó lehetőséget kap arra, hogy a tárgyévi adózás előtti eredményének a megelőző adóév adózás előtti eredményét meghaladó része után fizetendő társasági adót csak a következő két adóév során fizesse ki a tárgyév helyett. Az adóévben az adózónak az adóelőleg adóévi várható fizetendő adó összegére történő kiegészítéskor a növekedési adóhitel összegére jutó adóelőleg összegét, de legfeljebb az adóelőleg-kiegészítésként megfizetendő összeget nem kell megfizetnie. (Kovácsné, 2015)

4.3. Kis- és középvállalkozások által választható új adózási formák

2013-ban bővült a kis- és középvállalkozások által választható adózási módok köre, a már eddig is létező egyszerűsített vállalkozói adó mellett megjelent a kisvállalati adó, azaz a kiva, illetve a kisadózó vállalkozások tételes adója, vagyis a kata. Ennek köszönhetően egyszerűsített, kevesebb adminisztrációt igénylő módon adózhatnak bizonyos társaságok, akik az imént említett adózási formákat választják. A továbbiakban ismertetni fogom rendszerüket, választásuk előnyére, hátrányára is kitérve.

4.3.1. Egyszerűsített vállalkozói adó

Az egyszerűsített vállalkozói adót Dr. Szakács (2013) könyve alapján fogom bemutatni. Az eva olyan választható, elvonási forma, mely jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, magánszemélyek, egyéb szervezetek vállalkozási tevékenységéből származó bevételét terheli, szabályairól a 2002. évi XLIII. törvény rendelkezik. A jövedelem vagy nyereség típusú adók általában a bevételek és a költségek, ráfordítások különbözeteként határozzák meg az adóalapot, míg az eva alapja csakis a vállalkozási tevékenységből származó bevétel. Az egyszerűsített vállalkozói adó úgy működik, mint az szja-ban az egyes külön adózó jövedelmek, vagyis a bevétel egésze jövedelemnek számít, nem lehet csökkenteni a bevételeket költséggel vagy ráfordítással.

Az egyszerűsített vállalkozói adó törvénye a részletes szabályokon túl nemcsak előnyöket tartalmaz, bizonyos korlátokat is előír. Pl. az eva alany nem egyesülhet, nem alakulhat át, nem válhat szét, a jegyzett tőkén felüli saját tőkéből nem emelheti fel a jegyzett tőkéjét. Eltérő szabályokat ír elő az egyéni vállalkozóra, a számviteli törvény hatálya alá nem tartozó vállalkozásokra, valamint a számviteli törvény szabályai szerint kettős könyvvitelt vezető vállalkozásokra. Az egyszerűsített vállalkozói adó a központi költségvetést illeti meg, így az adónemmel összefüggő eljárások is az állami adóhatóság és szervei hatáskörébe tartoznak.

Egyszerűsített vállalkozói adó alanya

Eva alany az lehet, aki megfelel az egyszerűsített vállalkozói adó törvényben meghatározott valamennyi feltételnek. Első lépésként a vállalkozónak be kell jelentenie az állami adóhatóságnak, hogy az adóévben az Eva-törvény rendelkezései szerint teljesítene adókötelezettségeit, vagy az állami adóhatóság az Eva-törvény külön rendelkezése alapján az adóévre az adózót eva alanyként tartja nyilván.

Az adó alanya lehet:

- egyéni vállalkozó,
- közkereseti társaság,
- betéti társaság,
- korlátolt felelősségű társaság,
- szövetkezet és lakásszövetkezet,
- végrehajtói iroda,
- erdőbirtokossági társulat,
- szabadalmi ügyvivő iroda,
- ügyvédi iroda és közjegyzői iroda,
- valamint egyéni cég.

Egyszerűsített vállalkozói adókötelezettség

Általános eva kötelezettség nincs, kizárólag azokra terjed ki, akik ezt az adózási formát választották. Az evát választó személyek vállalkozási tevékenységéből származó bevételét egyszerűsített vállalkozói adó terheli.

Egyszerűsített vállalkozói adó alapja

Az adó alapja az adóalany által az adóév alatt megszerzett összes bevétel, módosító tételekkel korrigálva. Az adóalap megállapításakor növeli az adóévben megszerzett összes bevételt az adóévben megszerzett bevétel, ha olyan személy köteles annak fizetésére, akivel az adóalany a társasági adóról és osztalékadóról szóló törvényben meghatározott kapcsolt vállalkozási viszonyban van. A számviteli törvény hatálya alá tartozó adóalanyok esetében az adóalapot növeli az adóévben megszerzett összes kapott előleg, s csökkenti a megszerzett összes bevétel növeléseként elszámolt kapott előlegből az adóévben a teljesítésre tekintettel elszámolt vagy visszafizetett összeg. Az eva alapját csökkenti továbbá a jogerős határozat alapján kapott kártalanítás, kártérítés, bizonyos káreseményekre kapott bevételek.

Egyszerűsített vállalkozói adó mértéke

Az eva hazai adórendszerbeli története során különböző állomásokon ment keresztül. A 2003-as bevezetéskor 15 százalék volt az adó kulcsa, melyet három lépésben emeltek fel, először 2006 szeptemberétől 25 százalékra, ezután 2010 januárjától 30 százalékra, majd pedig 2012 januárjától a mai 37 százalékra. (Jogi és gazdasági szakértői kabinet, 2016) Az adó mértéke a pozitív adóalap 37 százaléka jelenleg is, de ha az adóalany bevétele és az összes bevételét növelő összeg együttesen meghaladja az adóalanyiság választására jogosító értékhatárt, az azt meghaladó rész után 50 százalékos evát kell fizetnie az adóalanyoknak.

Az eva kivált több adónemet is, kezdve a társasági adóval, de nem kell az áfát és az osztalékot terhelő szja-t sem megfizetnie az evát választó adózónak. (Dr. Szakács, 2013)

4.3.2. Kisadózó vállalkozások tételes adója

A kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózásnak az egyéni vállalkozók szempontjából számos előnye van, szemben a vállalkozói személyi jövedelemadóval, az átalányadózással vagy az egyszerűsített vállalkozói adóval. Lényegesen kevesebb adminisztrációs költséggel és alacsonyabb adóterheléssel jár. A kataról a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (rövidített nevén Katv.) rendelkezik. 2013. január 1-től választható adónem, az adó a központi költségvetés része.

A kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló törvény a tevékenységüket kezdő és a már

azt folytató egyéni vállalkozók számára is lehetőséget biztosít az adó választására. A tevékenységüket kezdő egyéni vállalkozók a vállalkozói tevékenység megkezdésének bejelentése során nyilatkozhatnak arról a járási hivatal felé, hogy a Katv. szabályai szerint szeretnék adózni. Az egyéni vállalkozói nyilvántartásban nem szereplő egyéni vállalkozók közvetlenül az állami adóhatóság felé nyilatkozhatnak. Ekkor az adóalanyiság a vállalkozás nyilvántartásba vételének napjával, tehát azon a napon jön létre, melyen az egyéni vállalkozót a járási hivatal vagy az adóhatóság nyilvántartásba vette. Azon egyéni vállalkozók, akik a tevékenységük folytatása során döntenek arról, hogy kata alanyokká szeretnék válni, az adóhatósághoz terjeszthetik elő bejelentésüket az erre a célra rendszeresített T101 és a T101E adatlapon. Az ő esetükben az adóalanyiság kezdete a választás bejelentését követő hónap első napja.

A működő vállalkozók esetében a Katv. törvény szerinti adóalanyiság létrejöttét nem zárja ki, ha az adóalany az adóévre az Szja tv. szerinti átalányadózást vagy az egyszerűsített vállalkozói adó törvény szerinti adóalanyiságot választott, az ilyen adózók év közben is áttérhetnek a Katv. szerinti adózásra mindannak ellenére, hogy főszabály szerint az átalányadót és az evát is az adóév egészére lehet választani. (Dr. Rosenfeld, 2017)

Az adót olyan mikro- és kisvállalkozások választhatják, melyek többnyire lakossági szolgáltatásokat végeznek, kis költségigénnyel, s éves bevételük nem éri el a 12 millió forintot.

Kisadózó vállalkozások tételes adójának alanya

Az adó választására jogosult, s ezt az adót választó személy vagy kisvállalkozás lehet az adó alanya. Az adóalanyiság létrejöttének feltétele, hogy a kivát választó kisadózó vállalkozás legalább egy kisadózót bejelent. Ezen bejelentés előtt el kell döntenie, hogy főállású vagy nem főállású kisadózónak minősül, hiszen a bejelentésben ezt is jelölnie kell.

A Katv. törvény szerint az egyéni vállalkozó nem számít főállású kisadózónak, ha a hónap egészében:

- legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonya van,
- a társadalombiztosítás ellátásairól és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvény szerinti kiegészítő tevékenységet folytatónak minősül,
- külföldön biztosított személynek minősül a szociális biztonsági rendszerek

koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek alapján,

- más államban biztosítottak minősül a kétoldalú szociális biztonsági és szociálpolitikai egyezmény alapján,
- olyan magánszemély, aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, és a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény alapján rehabilitációs vagy rokkantsági ellátást kapott, vagy
- rokkantsági ellátásban részesül és a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján egészségi állapota legfeljebb 50 százalékos mértékű,
- a kisadózó vállalkozáson kívül más vállalkozásban nem kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó vagy társas vállalkozó, gondolván a más kisadózó vállalkozásban fennálló főállású kisadózói jogállásra is,
- vagy nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban áll a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatóságról szóló törvény szerinti.

Az adó lehetséges alanya lehet az egyéni vállalkozó, az egyéni cég, a kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti társaság vagy a kizárólag magánszemély taggal rendelkező közkereseti társaság.

Nem választhatja az adóalanyiságot az a vállalkozás, melynek adószámát az adóhatóság törölte a bejelentést megelőző két évben, vagy, ha jogerősen felfüggesztették ezen időszakban a vállalat adószámát. Ezen kívül kizáró ok még, ha a vállalkozás az adóalanyiság választásának évében az Önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke, illetve a TEÁOR 2008 szerint 68.20 Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése besorolású tevékenységből bevételt szerzett. (Dr. Rosenfeld, 2017)

Kisadózó vállalkozások tételes adókötelezettsége

Mivel ez az adó egy választható adózási forma, az adókötelezettség a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó adózóra terjed ki, a választás bejelentését követő hónap első napjával keletkezik. Az adókötelezettség az adóalanyiság megszűnésével szűnik meg. (Dr. Szakács, 2013)

A kisadózó vállalkozás és a kisadózó magánszemély

Csak magánszemély lehet kisadózó vállalkozó, viszont társas vállalkozás esetében a választást a kisadózó vállalkozás teszi meg, s ő jelenti be a kisadózó magánszemélyt. Kisadózó vállalkozás lehet egyéni vállalkozó vagy cég, közkereseti társaság vagy betéti társaság. Legalább egy fő kisadózót kell bejelenteni. Kisadózó lehet az egyéni vállalkozó, mint magánszemély, egyéni cég esetén annak tagja, betéti és közkereseti társaság esetén a társaság tevékenységében közreműködő magánszemély tag. A kisadózóként be nem jelentett tag kizárólag munkaviszony keretében működhet közre. (Sándorné, 2016)

Kisadózó vállalkozások tételes adómértéke

A kisadózó egyéni vállalkozónak havonta tételes adót kell fizetnie, melynek mértékét az határozza meg, hogy főállású kisadózónak minősül-e avagy sem. Az adó mértéke nem változott 2017-re, a főállású kisadózó után 50.000 ft, a főállásúnak nem minősülő kisadózó után 25.000 ft tételes adót kell fizetni havonta. Ha a kisadózó főállású kisadózónak minősül a tárgyhónap bármely napján, akkor a fizetendő tételes adó mértéke 50.000 ft. Fontos, hogy meg kell fizetni az adó egészét minden megkezdett naptári hónapra. A kisadózó vállalkozás nyilatkozhat úgy, hogy a főállású kisadózó után magasabb összeget fizet, ez esetben az általa fizetendő adó összege 75.000 ft. A magasabb összegű tételes adó előnye, hogy magasabb ellátási alap tartozik hozzá, az ellátások számításának alapja ez esetben havi 15.000 forint. A tételes adót a kisadózó vállalkozásnak minden kisadózó után egyszeresen, a tárgyhónapot követő hónap 12-éig kell megfizetnie.

2017. január elsejétől új mentesítő körülménnyel bővült ki a törvény, nem kell megfizetni a kisadózó után a tételes adót azokra a hónapokra, melyek egészében a kisadózó a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint a szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény szerinti kiegészítő tevékenységet folytatóként keresőképtelen.

2017-es változás az is, hogy nem minősül főállású kisadózónak, aki nevelőszülei foglalkoztatási jogviszonyában áll, így neki 25.000 ft tételes adót kell fizetnie.

A tételes adófizetési kötelezettség mellett létezik a 40 százalékos mértékű adó is, mely akkor lép életbe, ha az adózó eléri a 12 millió forint nagyságú bevételt. Tehát a törvény nem a tételes adóalanyiság megszűnésével szankcionál egy meghatározott nagyságú bevétel elérését, hanem 40 százalékos adófizetési kötelezettséget ír elő az adózó részére,

mely megfizetése a tételes adó megfizetése alól nem mentesíti az adóalanyt.

Abban az esetben, ha a kisadózó vállalkozás a naptári év minden hónapjára köteles a tételes adót megfizetni, akkor a vállalkozás bevételének naptári évben elért összegéből a 12 millió forintot felüli része után 40 százalékos adót kell fizetnie. Ha a kisadózó nem köteles a tételes adót megfizetni a naptári év minden hónapjára, akkor a 40 százalékos adót a vállalkozás bevételének azon része után kell megfizetnie, mely meghaladja az adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok és a havi 1 millió forint szorzatát.

Köztudott, hogy a kisadózó vállalkozásoknál költségelszámolásra nincs mód. Kedvező változás, hogy ez évtől nem minősül bevételnek a fejlesztési célra vagy a költségek fedezetére folyósított támogatás összege. (Fogarasi, 2017)

A tételes adóval kiváltott adókötelezettségek

Az adó megfizetése több közteher-fizetési kötelezettségnek tesz eleget. Ezek a vállalkozói osztalékalap utáni adó, vállalkozói személyi jövedelemadó vagy az átalányban megállapított jövedelem adója, a társasági adó, az egyéni járulékok, (nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék) a szociális hozzájárulási adó, az egészségügyi hozzájárulás, valamint a szakképzési hozzájárulás. A kisadózó egyéni vállalkozó esetében cégautóadó fizetési kötelezettség sem merül fel, mert a katas egyéni vállalkozónak nincs lehetősége költségelszámolásra összefüggésben a tulajdonát képező személygépjármű használatával.

A kisadózónak nem minősülő személyek foglalkoztatására tekintettel juttatott jövedelmek után teljesítendő adókötelezettségek alól viszont nem mentesül a kisadózó egyéni vállalkozó sem, eleget kell tennie az adókötelezettségeknek.

A kata adóalánya a tételes adó megfizetésével nem mentesül az áfa fizetés alól, termékértékesítésnél, szolgáltatásnyújtásnál nyugtát vagy számlát kell adnia, melyen fel kell tüntetnie, hogy „kisadózó”. (Dr. Rosenfeld, 2017)

Mentesülés a tételes adó megfizetése alól:

Bizonyos körülmények esetén nem kell megfizetni a tételes adót, feltéve, hogy az adott hónap egészében teljesülnek a feltételek.

Ilyen eset, ha az egyéni vállalkozó az adott hónap egészében:

- táppénzben, baleseti táppénzben, gyermeknevelési támogatásban, gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban vagy ápolási díjban részesül,
- ha fogvatartott,
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- egyéni vállalkozói tevékenységét szüneteltette,
- vagy a Tbj. szerinti kiegészítő tevékenységet végzőként keresőképtelen,

kivéve, ha olyan munkát végez, mely a kisadózóként folytatott tevékenységébe tartozik. A mentesüléshez természetesen az is szükséges, hogy a kisadózó bejelentést tegyen az állami adó- és vámhatósághoz. (Dr. Rosenfeld, 2017)

Kisadózó vállalkozások tételes adójának bevételi határa

A kisadózó vállalkozás bevétele a vállalkozási tevékenységgel összefüggő, bármely jogcímen mástól megszerzett vagyoni érték, de bevételnek minősül a tevékenység végzéséhez kapott támogatás és a külföldön is adóköteles bevétel is.

2016-ban a kata bevételi határa és az áfa alanyi adómentesség határa is 6 millió forint volt. 2017-től a két összeghatár elvált egymástól, az áfa alanyi adómentessége határát 6 millió forintról 8 millió forintra emelték. Mivel ez a 8 millió forint a 12 milliós bevételi határ alatt van, így, ha a katas kisadózó 8 millió forint feletti bevétellel rendelkezik, megszűnik az alanyi áfamentessége, és áfafizetővé válik, amit be is kell jelentenie az adóhatóságnak. Innentől kezdve a bevételein fel kell számítani az áfát, illetve levonásba helyezheti a bejövő számláiban szereplő áthárított előzetesen felszámított áfát. Ezzel egyidejűleg áfa kimutatásokat kell vezetnie és áfa bevallásokat kell beadnia.

A kisadózó vállalkozásnál fontos megemlíteni, hogy az áfával szemben a bevétel akkor bevétel, amikor pénzügyileg megkapja. (Piac és profit, 2016a)

Kisadózó vállalkozások tételes adóalanyiságának megszűnése:

Több okból is megszűnhet a kata alanyiság. Egyrészt megszűnhet a vállalkozás vagy megváltozhat a vállalkozási forma is, de előfordulhat az is, hogy a vállalkozó bejelenti az adóhatóságnak, hogy nem szeretné tovább a Katv. szerinti adókötelezettséget teljesíteni. Megszűnési eset, ha elmulasztják a számla vagy nyugtaadási kötelezettséget, be nem jelentett alkalmazottat foglalkoztatnak, igazolatlan eredetű árut forgalmaznak, sőt

mindezek után még bírságra is számíthatnak a kisadózók. Ha az adóalany végrehajtható adó tartozása több, mint 100 000 Ft, vagy ha felfüggesztik, esetleg törlik az adószámát, végelszámolás vagy felszámolás alá kerül a vállalat, szintén megszűnik az adóalanyiság. (Sándorné, 2016)

Adatszolgáltatási kötelezettség:

A Katv. törvény egy kétoldalú adatszolgáltatási kötelezettséget is előír azért, hogy megakadályozza a gazdasági szereplők adóelkerülési célból kötött szerződéskötését. Ezáltal mind a kisadózónak, mint az üzleti partnernek adatot kell szolgáltatnia az adóhatóság felé a gazdasági folyamatok ellenőrizhetőségének céljából.

Nyilvántartási kötelezettség:

A kisadózó vállalkozások tételes adójának bevezetésekor a jogalkotók célja a kevesebb adminisztrációs teherrel járó adózási körülmény megteremtése is volt. Jól mutatja ezt, hogy a katasoknak kizárólag bevételi nyilvántartást kell vezetniük, de azt időrendben, folyamatosan s ellenőrizhető módon. Megfelelő nyilvántartásnak tekinthető az is, ha a kisadózó egyéni vállalkozó az általa megőrzött nyugtákat, számlákat teljes körűen megőrzi. A bizonylatot és a nyilvántartást 5 éven keresztül kell megőrizni. (Dr. Rosenfeld, 2017)

4.3.3. Kisvállalati adó

A kisvállalati adó szabályait a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény tartalmazza, mely 2013. január 1-jén lépett hatályba.

A kivát kevesebben választották, s a könyvelők sem ajánlották szívesen, nagy volt a bizonytalanság az adó körül. A 2017-es változásoknak köszönhetően azonban már a kisvállalati adó is vonzó lehet az adózók körében. A módosítások legnagyobb része az adóalap-megállapítási szabályokkal függ össze, de változtak az adóalanyiság választására vonatkozó feltételek, a bevételi határ, a létszámkövetelmény, de az áttérési szabályok is egyszerűsödtek. (Rezon, 2016)

A kisvállalati adó alanya

Az adónem alanyai lehetnek a következők:

- a közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, zártkörűen működő részvénytársaság,
- az egyéni cég,
- az erdőbirtokossági társulat,
- a szövetkezet és a lakásszövetkezet,
- a végrehajtó iroda, az ügyvédi iroda és a közjegyzői iroda, valamint a szabadalmi ügyvivői iroda,
- a külföldi vállalkozó, illetve a belföldi üzletvezetési hellyel rendelkező külföldi személy is.

A felsorolt szervezeteknek bizonyos feltételeknek is meg kell felelni ahhoz, hogy a kiva szerinti adózást választhassák. (NAV, 2014)

- 2016-ban az adózó által foglalkoztatottak átlagos statisztikai létszáma az adóévet megelőző évben nem haladhatta meg a 25 főt. 2017-től már azon adózóknak is alternatíva a kiva, akik ennél több főt alkalmaznak, egészen 50 főig. Az adóalanyiság akkor szűnik meg, ha az átlagos statisztikai állományi létszám meghaladja a 100 főt. (Petricskó, 2016)
- Az adózó adóévet megelőző adóévben elszámolandó bevétele várhatóan nem lehet több, mint 500 millió forint. Ez esetben az értékesítés nettó árbevételét, az egyéb bevételeket, a pénzügyi műveletek bevételeit és a rendkívüli bevételek összegét kell összegezni bevételként. (Ha a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény hatálya alá nem tartozó eva-adóalany szeretne bejelentkezni a kiva hatálya alá, akkor az eva-alapot kell figyelembe venni bevételként, ha pedig kisadózó vállalkozás kíván a kiva szerint adózni, akkor a kisadózó vállalkozás bevételeit kell figyelembe venni az 500 millió forintos értékhatárnál) Az 500 millió forintos várható bevételi értékhatárt arányosítani kell a működési napok számának megfelelően, ha az adózónak a kiva adóalanyiságot megelőző adóéve 12 hónapnál rövidebb. 2017-es változás, hogy nem jár automatikus kizárás, csak, ha a bevétel meghaladja az 1 milliárd forintot.
- Automatikus kizárást jelentett 2016-ban, ha az adóalany az adóév utolsó napján a végrehajtható és nyilvántartott adótartozása meghaladta az 1 millió forintot. Ezt 2017-től nettó adótartozásként kell értelmezni.

- Kizárólag december 31. lehet a kisvállalati adót választó adózó üzleti évének mérlegforduló napja, így az eltérő üzleti éves adózók nem választhatják a kisvállalati adót.
- A kivát választók beszámolójukat forintban kötelesek elkészíteni.
- Nem haladhatja meg az 500 millió forintos értékhatárt az adóévet megelőző mérlegfőösszeg sem.
- Feltétel továbbá, hogy az adóévet megelőző két évben az adószáma nem lett törölve vagy felfüggesztve az adóhatóság által.

Abban az esetben, ha a kisvállalati adó hatálya alá kíván bejelentkezni egy kapcsolt vállalkozással rendelkező adózó, akkor a fentebb felsorolt feltételeket illetően együttesen kell figyelembe venni a kapcsolt vállalkozások adatait, az utolsó lezárt üzleti évi beszámolójuk alapján.

Teljes körű a belföldi adóalanyok adókötelezettsége, a belföldről és a külföldről származó jövedelme, szemben a külföldi vállalkozóval, akinek csak a belföldi telephelyen végzett vállalkozási tevékenységből származó jövedelmére terjed ki adókötelezettsége. (NAV, 2014)

A kisvállalati adó alapja:

A kisvállalati adó alapja Dr. Németh (2016) fejezetei alapján kerül bemutatásra. A 2016. december 31-ig hatályos szabályokban a kisvállalati adó alapja a korrigált pénzforgalmi szemléletű eredménynek a személyi jellegű kifizetésekkel növelt összege volt azzal a feltétellel, hogy a személyi jellegű kifizetések után olyan esetben is meg kellett fizetni az adót, ha negatív volt a korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény. A most hatályos szabályok szerint az adózó pénzforgalmi szemléletű eredményét úgy kell meghatározni, hogy a pénzeszközöknek a tárgyévet megelőző üzleti évben kimutatott összegét le kell vonni a pénzeszközöknek a beszámolóban kimutatott tárgyi üzleti évi összegéből. Az így meghatározott eredményt korrigálni kell a csökkentő és növelő tételekkel. A kiva jelenlegi szabályai a veszteségleírást is biztosítják, mely általános esetben a korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény terhére vehető igénybe.

A kisvállalati adó alapja két összetevő összege, melyek közül a személyi jellegű kifizetések minimum adóalapként is funkcionálnak. A másik összetevő tulajdonképpen egyes tőke és osztalékműveletek egyenlege és további módosító tételek.

A törvény különbséget tesz a kivát 2017-től választók és a 2017 előtt is a kiva hatálya alá tartozó adózók között, utóbbi körre ugyanis egy speciális adóalap-csökkentő tétel is vonatkozik.

Adóalap növelő tételek:

- a tőkekivonás cégbírósági bejegyzésére tekintettel az adóévben a saját tőke csökkentéseként elszámolt összege,
- a pénztár értékének tárgyévi növekménye, legfeljebb a pénztár tárgyévi mérlegben kimutatott értékének a mentesített értékét meghaladó részre,
- az adóévben jóváhagyott fizetendő osztalék összege,
- költségek, ráfordítások, melyek nem vállalkozási tevékenység érdekében merültek fel,
- az adóalanyiség időszakában megállapított és megfizetett bírság, pótlék összege,
- a behajthatatlannak nem minősülő követelés elengedett összege akkor, ha azt magánszemélynek nem minősülő kapcsolt vállalkozás javára engedik el,
- szokásos piaci ártól eltérő ellenértéket alkalmazó adózó által a szokásos piaci ár és az ügylet értéke közti különbség.

Adóalap csökkentő tételek:

- a tőkebevonás cégbírósági bejegyzésére tekintettel az adóévben a saját tőke növekedéseként elszámolt összege,
- a kapott osztalék címén az adóévben elszámolt bevétel összege,
- a pénztár értékének tárgyévi csökkenése, legfeljebb a pénztár előző évi mérlegében kimutatott értékének a mentesített értékét meghaladó része,
- a szokásos piaci ártól eltérő ellenértéket alkalmazó adózó által a szokásos piaci ár és az ügylet értéke közti különbség,
- a 2017 előtt a kiva hatálya alá tartozó vállalkozásra vonatkozó speciális csökkentő tételek. (Dr. Németh, 2016)

A felsorolásban többször is előfordult a „mentesített értéket meghaladó rész” kifejezés, mely egy új fogalom, amit a házipénztárakkal való visszaélések miatt találtak ki és vezettek be. Ennek az értéke a tárgyévi bevétel 5 százaléka, de legalább 1 millió forint, vagyis ennyi pénz lehet a pénztárban, de ha ezt meghaladja a pénztár értéke, akkor azzal növelni kell az adóalapot.

A személyi jellegű kifizetések azok a jövedelmek, amelyek után szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettségünk van. Ide tartoznak a munkabérek, a tanuló szerződésben meghatározott díjak, stb. A 2017. évi változás pozitív eredménye az is, hogy a kiegészítő tevékenységet végző (nyugdíjas) vállalkozói „bére” nem tartozik bele a személyi jellegű kifizetésekbe és itt is vannak adóalapot csökkentő kedvezmények. (Rezon, 2016)

Adóalapot csökkentő kedvezmények

Igazolás nélkül 50.000 Ft / hó adóalap kedvezmény alkalmazható:

- 25 év alatti munkavállaló alkalmazása esetén,
- 55 év feletti munkavállaló alkalmazása esetén,
- szakképzettséget nem igénylő munkakörben foglalkoztatottak esetén.

Igazolással 100 000 Ft / hó adóalap kedvezmény alkalmazható:

- 25 év alatti pályakezdő munkavállaló esetén, ha 180 napnál kevesebbet dolgozott eddig (ez a kedvezmény 2 évig jár),
- tartósan álláskereső személy esetén (2 évig 100.000 Ft, a 3. évben 50 000 Ft),
- Gyed, Gyes és Gyet alatt, vagy azt követően munkába álló foglalkoztatott esetén (2 évig 100 000 Ft, a 3. évben 50 000 Ft). (Rezon, 2016)

A kisvállalati adó megállapítása, adóelőleg:

A kisvállalati adó továbbra is éves elszámolású adó, melyet az adóalany adóévenként köteles megállapítani és az adóévet követő év ötödik hónap utolsó napjáig bevallani. A kiva alanya adóelőleg bevallására és fizetésére köteles, melyet negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig kell teljesíteni. Az adóelőleg összetétele 2017-től az adóelőleg-megállapítási időszakban az adóalany által fizetendő személyi jellegű kifizetések összege és a jóváhagyott, fizetendő osztalék, csökkentve a bevételként elszámolt osztalék összegével. Az adóelőleg e tételek összegének 14 százaléka. (DR. Németh, 2016)

Az adó mértéke:

Az idei évtől jelentős mértékben megváltozott a kisvállalati adó szabályozása. A változásoknak köszönhetően az adókötelezettség meghatározása egyszerűbbé és kiszámíthatóbbá vált. A kisvállalati adó kulcsa ez évtől 14 százalékra csökkent, 2018-tól pedig tovább fog csökkenni 13 százalékra.

A kisvállalati adó kiváltja:

- a társasági adót,
- a 27 százalékos szociális hozzájárulási adót,
- és a 1,5 százalékos szakképzési hozzájárulást.

A kisvállalati adó továbbra sem váltja ki az általános forgalmi adót, a magánszemély tagokat terhelő egyéni járulékokat, az osztalék utáni személyi jövedelemadót és egészségügyi hozzájárulást, de a cégautóadót sem. (NAV, 2016.)

Áttérés a kisvállalati adóra:

2017-től egyszerűbb a kisvállalati adó hatálya alá történő áttérés, mert nincs szükség azon speciális korrekciós tételekre, melyek az eredményszemléletről a pénzforgalmi szemléletre való áttérést biztosították. Az áttérésre vonatkozó szabályok a következők:

- A társasági adó alanyának a társasági adó törvénynek a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezéseit kell alkalmaznia, ha adókötelezettségeit a kisvállalati adó szabályai szerint teljesíti a következő adóévekben.
- A társasági adó törvény hatálya alól kikerülő adózóknak bevallást kell benyújtaniuk az áttérés hónapját követő 5. hónap utolsó napjáig a megszűnésre való tekintettel, amiben nem szabad figyelmen kívül hagyni a társasági adó törvény szerinti korrekciós tételeket.
- Az adózó nem vallhat be a bejelentés adóévére vonatkozó társasági adóbevallásában adóelőleget és nem fizethet a bejelentést követő adóévre társasági adóelőleget.
- A kisvállalati adóalanyiság időszaka előtt a társasági adó törvény előírásai szerint érvényesített kedvezményekkel kapcsolatban terhelheti társasági adófizetési kötelezettség az adózót, melyet bevallani az adókötelezettséget kiváltó eseményt követő kisvállalati adóbevallásban kell. (Dr. Németh, 2016.)

Látható, hogy a jogalkotók az adóalap meghatározásával és a kedvezőbb veszteségleírási szabályokkal szerették volna népszerűbbé tenni a kivált az adózási formát választók körében. Nagy hangsúlyt fektettek a tájékoztatásra is, hiszen az adóhatóság minden érintett adózónak tájékoztatást küldött a 2017-es szabályokról, az internetes honlapján pedig a 2017. évi kiva-szabályokkal kapcsolatos tájékoztató és a kiva-kalkulátor is segítségül szolgál. (Dr. Rabné, 2016)

4.4. Személyi jövedelemadózási módjai

4.4.1. Vállalkozói személyi jövedelemadó

A vállalkozói személyi jövedelemadót az elsősorban könyvviteli szolgáltatásokat nyújtó KLS-Audit Kft. internetes tájékoztatója alapján fogom ismertetni. Az egyéni vállalkozó nem alanya a társasági adónak, valamennyi bevételére az szja rendelkezései az irányadóak. Adókötelezettségét a vállalkozói kivét, a vállalkozói adóalap és a vállalkozói osztalékalap alapján határozzuk meg.

A vállalkozói kivét az önálló tevékenységekből származó jövedelmek csoportjába tartozik. A vállalkozói jövedelmet a vállalkozói bevételből tételes költségelszámolással kell meghatározni, így a költségek levonása, különböző korrekciós tételek után maradó jövedelem adja a vállalkozói jövedelemadó alapját. A vállalkozó tevékenysége keretében vagy azzal összefüggésben befolyt összegeket lehet elszámolni vállalkozói bevételként.

Vállalkozói bevételt növelő tételek

- Átalányadózásról vállalkozói jövedelemadózássá való áttérés esetén növelni kell a bevételt azzal az összeggel, melyet a vállalkozó megállapított a meglévő készletekkel összefüggésben.
- Foglalkoztatási kedvezmény igénybevételekor növelni kell a bevételt, ha a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma csökken, vagy a tevékenységét megszünteti.

Vállalkozói bevételt csökkentő tételek

- Ha legalább 50 százalékban megváltozott munkaképességű alkalmazottat foglalkoztat a vállalkozó, csökkenthető a bevétel személyenként, havonta az alkalmazottnak fizetett bérrel, de legfeljebb a hónap első napján érvényes minimálbérrel.
- A szakmunkás tanulók gyakorlati képzése esetén tanulónként, minden megkezdett hónap után havonta a minimálbér 24 százaléka, a gyakorlati képzésre iskolával kötött megállapodás esetén havonta, tanulónként a minimálbér 12 százaléka.
- Csökkenti a bevételt a korábban munkanélküli munkavállaló vagy sikeres szakmai vizsgát tett tanuló foglalkoztatása ideje alatt, de legfeljebb 1 éven át befizetett társadalombiztosítási járulék összege.
- Az egyéni vállalkozó tevékenységi körében végzett alkalmazott kutatás, alapkutatás vagy kísérleti fejlesztés címén adóévben költségként elszámolt összege.

- Felsőoktatási intézmény, vagy az MTA, illetve általuk alapított kutatóintézet által végzett kutatás és kísérleti fejlesztés költségként elszámolt összegének háromszorosa, de legfeljebb 50 millió forint.
- A foglalkoztatási kedvezmény szintén bevételcsökkentő lehetőség, mely meghatározott feltételek mellett illeti meg az egyéni vállalkozót.
- 30 millió forinttal csökkenthető a bevétel kisvállalkozói kedvezmény címén a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató egyéni vállalkozó. Ez azonban nem haladhatja meg a vállalkozói bevételnek a vállalkozói költséget meghaladó részét.
- Bevételt csökkent a fejlesztési tartalék összege, de legfeljebb a vállalkozói bevételekből az adóévben elszámolt költségek összegét meghaladó rész 50 százaléka, legfeljebb adóévenként 500 millió forint.

Vállalkozói költségek

Az egyéni vállalkozó csak a vállalkozással összefüggésben felmerülő, a tevékenység folytatása érdekében valóságosan kifizetett igazolt kiadást számolhatja el költségei között. Alapvetően pénzforgalmi szemléletben történik a költségek elszámolása, de vannak olyan esetek, amikor a törvény minősíti az egyes tételeket költségnek. Jellemzően előforduló költség lehet az üzleti biztosítás díja, az anyagbeszerzésre és árubeszerzésre fordított kiadás, az alkalmazottak részére kifizetett bér és közterhek stb. Jövedelem megállapításkor költségként nem vehető figyelembe például a közcélú adomány, a bármilyen címen felvett hitelre visszafizetett összeg, a késedelmi pótlék vagy más bírságok.

A vállalkozó mindezek mellett alkalmazhatja a veszteségelhatárolás szabályait is. Az elhatárolt veszteség a következő évek jövedelmével szemben számolható el, a társas vállalkozások szabályai szerint.

Jövedelem, azaz a vállalkozói adóalap megállapítása

A módosított bevételből a költségek levonása, esetlegesen elhatárolt veszteség levonása után maradó rész a jövedelem. Ha a vállalkozás nem éri el a jövedelem minimumot, akkor választhat, hogy adóbevallásában az Art. szerint nyilatkozatot tesz, vagy a jövedelem-minimumot tekinti adóalapnak. (KLS-AUDIT, 2015)

Az adó mértéke

Az idei évtől a vállalkozói személyi jövedelemadó a vállalkozói adóalap nagyságától függetlenül egykulcsos lett, mértéke pedig 10 százalékról (500 millió forint feletti adóalagnál 19 százalékról) 9 százalékra csökkent. (Adó Online, 2017)

Járulékfizetés a vállalkozói szja esetén

- osztalékjövedelem alapján 16 százalékos osztalékadó,
- 14 százalék egészségügyi hozzájárulás, legfeljebb azonban évi 450 ezer forint összegben, (1998. évi LXVI. törvény)
- a vállalkozói kivét után az egyéni vállalkozó a tevékenysége függvényében legalább a minimálbér, vagy a garantált bérminimum 112,5 százaléka alapján 27 százalék szociális hozzájárulási adó, (1995. évi CXVII. törvény) 150 százaléka alapján 8,5 százalék egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékot, 100 százaléka alapján pedig 10 százalék nyugdíjárulékot fizet. (1997. évi LXXX. törvény)

4.4.2. Az egyéni vállalkozó átalányadózása

Az egyéni vállalkozó az átalányadózás szerint is eleget tehet az adókötelezettségének, választás alapján, ha a törvényi feltételeknek megfelel. Ehhez az egyéni vállalkozói bevételnek nem szabad meghaladnia a 15 millió forintot az átalányadózást megelőző adóévben, nem állhat munkaviszonyban, és az egyéni vállalkozói bevétele nem haladhatja meg a 15 millió forintot. Kiskereskedelmi tevékenység esetén a választás bevételi határa 100 millió forint. Amennyiben a fenti feltételeknek nem tud megfelelni a vállalkozó, át kell térnie a vállalkozói jövedelem szerinti adózás alkalmazására az adóév egészére nézve.

Az átalányadózás alapját az egyéni vállalkozói bevételből a vélelmezett költséghányadot levonva kell kiszámítani.

A költséghányad a következő:

- Főszabályként 40 százalék, kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozásnál 25 százalék.
- Kizárólag a törvényben meghatározott tevékenységet folytatók esetében 80 százalék, kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozásnál 75 százalék.
- Kizárólag kiskereskedőnél 87 százalék, kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozásnál 83 százalék.

- Kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet folytatók esetében 93 százalék, kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó esetében 91 százalék.
- A mezőgazdasági kistermelőkre is az átalányadózás szabályai érvényesülnek. 85 százalék állattenyésztés és állati eredetű termék előállítása esetén, 94 százalék költséghányadot az átalányadó alapjának számításkor vehetnek figyelembe. (Dr. Sztanó, 2010)

Az alábbi táblázat a kiegészítő, illetve nem kiegészítő tevékenységet végző egyéni vállalkozó átalányadózásához nyújt segítséget, a folytatott tevékenység jellege szerint.

6. táblázat: Egyéni vállalkozó átalányadózása

A tevékenység jellege	Az átalányadózás alapja (bevétel – költséghányad)	
	Nem kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő egyéni vállalkozó	Kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő egyéni vállalkozó
Bármely tevékenység	60 %	75 %
Kizárólag meghatározott tevékenység	20 %	25 %
Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	13 %	17 %
Meghatározott kiskereskedelmi tevékenység	7 %	9 %

(saját szerkesztés Dr. Sztanó, 2010. alapján)

Járulékfizetés az átalányadózás esetén

- szociális hozzájárulási adó, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék és nyugdíjjárulék a tevékenység függvényében legalább a minimálbér, vagy a garantált bérminimum alapján,
- egészségügyi hozzájárulás és osztalékadó fizetési kötelezettsége nincs. (1995. évi CXVII. törvény és 1997. évi LXXX. törvény).

4.4.3. Tételes költségelszámolás

Az önálló tevékenységből származó bevétel egyik adózási lehetősége a tételes költségelszámolás. Önálló tevékenységet végez többek között az egyéni vállalkozó, a mezőgazdasági őstermelő, de a bérbeadó is. A tételes költségelszámolás módszerét Dr. Hadi et al., (2005) fejezetei alapján, a mezőgazdasági őstermelőkön keresztül fogom

bemutatni, mely egy nagyon elterjedt vállalkozási forma hazánkban.

Mezőgazdasági őstermelő az a természetes személy, aki betöltötte 16. életévét, őstermelői igazolvánnyal rendelkezik és abban a tárgyévre érvényesített betétlap van. Tevékenységét saját gazdaságában végzi, az Szja törvényben felsorolt, őstermelői termékként meghatározott termékeket állít elő, s őstermelői tevékenységre kiváltott egyéni vállalkozói igazolvánnyal nem rendelkezik. Az adóigazolvány az azonosított magánszemélyre vonatkozóan igazolja, hogy az illető mezőgazdasági őstermelő tevékenységet folytat, s jogosult az Szja törvénynek a mezőgazdasági őstermelőre vonatkozó előírásai szerinti kedvezményes adózásra.

Közös igazolvány kiváltására is van lehetőség, ha a családtagok közös őstermelői tevékenységet végeznek. A közös igazolványba csak olyan családtagok írhatóak be, akik egyénileg is megfelelnek az őstermelői feltételeknek. A családtagok egyenkénti jövedelmét úgy lehet megállapítani, hogy a család közös őstermelői bevételét és ezzel kapcsolatos összes költségét leosztjuk a családtagok számával. A családtagok csak azonos adózási módot választhatnak, de külön-külön kell adózási kötelezettségeiknek eleget tenniük.

Különbséget kell tennünk a mezőgazdasági őstermelő és a mezőgazdasági kistermelő között. Előbbi az a 16. életévét betöltött, nem egyéni vállalkozó magánszemély, aki őstermelői termékeket állít elő a saját gazdaságában, s ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik. A mezőgazdasági kistermelő olyan őstermelő, akinek az őstermelői tevékenységéből elért éves bevétele nem lehet több, mint 7 millió forint.

A mezőgazdasági kistermelőnek nem minősülő őstermelő az adóalany választása szerint jövedelmének megállapítására használhat tételes költségelszámolás alapján történő jövedelemszámítást vagy a külön bizonylat nélkül is elszámolható 10 százalékos nagyságú költségátalányt. A kiszámított adó összegét csökkenti az őstermelői adókedvezmény. A legfeljebb 100 ezer forint nagyságú tevékenységi kedvezmény minden őstermelőt megillet. Az őstermelői kedvezmény is beletartozik az együttesen évi 100 ezer forintban korlátozott kedvezmények körébe, valamint ez a keret is kifut, ha a magánszemély éves összes jövedelme túllépi a 6 millió forintot.

A mezőgazdasági kistermelők különleges adókedvezményei

Ha a mezőgazdasági kistermelő tevékenységének bevétele nem haladja meg az évi 600 ezer forintot, a gazda ebből származó jövedelme adómentes és erről még adóbevallást sem kell adnia. Ha az éves bevétel nem haladja meg a 4 millió forintot és az őstermelői tevékenységével kapcsolatosan igazoltan felmerült, legalább 20 százalékot kitevő költség-számlával rendelkezik, adóbevallás helyett jogában áll egyszerűsített nyilatkozatot tenni, mely tanúsítja, hogy a tevékenységéből jövedelme nem volt, így adófizetési kötelezettsége nincs. Ha a mezőgazdasági kistermelő éves bevétele több, mint 4 millió forint, de kevesebb mint 7, vagy a 4 milliót nem haladja meg, de a bevételét kitevő 20 százaléknyi költség-számlája nincs, jövedelemszámításakor a bevételének 40 százalékát kistermelői költséghányad címen levonhat számlák és igazolás nélkül is. Az elszámolt költségek összessége azonban nem haladhatja meg az éves bevételt, veszteséget nem mutathat ki.

A mezőgazdasági kistermelő általányadózása

Az összevont adóalap részeként történő jövedelemadózás helyett választható általányadózás is. Lényege a jövedelem diktált költséghányad alapján történő megállapítása és a jövedelem után fizetendő adó általányszerű meghatározása, viszont az adót veszteséges gazdálkodás esetén is meg kell fizetni. Akkor célszerű választani, ha a költségek dokumentálása nehezen biztosítható, és ha az általány címen fizetett adó kevesebb, mint amelyet az összevont adóalap részeként kellene megfizetni. (Dr. Hadi et al., 2005)

4.5. Járulékok

A társadalombiztosításhoz kapcsolódó járulékok nem adók, de a vállalkozókat, a foglalkoztatókat és a munkavállalókat is terhelő befizetési kötelezettségeket jelentenek, így célszerű megemlítenem őket. Ahogy említettem korábban, a kkv-k alkalmazzák a hazai foglalkoztatottak legnagyobb százalékát, ezért az alkalmazottak utáni járulékfizetési kötelezettség szintén nagymértékben érinti a csoportot.

2017-ben jelentősebb változások történtek az adó- és járulérendszerben is. A legjelentősebb a minimálbér és a garantált bérminimum emelése volt, hiszen előbbi 110 000 Ft-ról 127 500 Ft-ra növelték meg, míg utóbbi 161 000 Ft-ra nőtt. A táblázatban szereplő járulékokat részben a munkáltató fizeti be alkalmazottai után, részben pedig a munkavállalótól vonják le, mielőtt a dolgozó megkapja a nettó bérét. A szociális hozzájárulási adó mértéke 27 százalékról 22 százalékra csökkent, ráadásul 2018-ban további 2 százalékot fog még csökkenni. (Officina, 2017) A szakképzési hozzájárulás, a nyugdíjjárulék, az egészségbiztosítási járulék és a munkaerőpiaci járulék mértéke nem változott.

7. táblázat: A bruttó bér alapján fizetendő járulékok mértéke 2017-ben

	Járulék	Fizetendő járulék mértéke
Munkaadói terhek	Szociális hozzájárulási adó	22 %
	Szakképzési hozzájárulás	1,5 %
Munkavállalói terhek	Nyugdíjjárulék	10 %
	Egészségbiztosítási járulék	7 %
	Munkaerőpiaci járulék	1,5 %

(saját szerkesztés az (Officina, 2017) alapján)

4.6. A kis- és középvállalkozások által választható adózási formák értékelése

Láthatjuk, hogy igen sokszínű a kkv-k jövedelemadózási tárháza, különböző előnyökkel és hátrányokkal járhat választásuk, melyeket érdemes végigjárni, hogy olyan adózási módot válasszunk, mely leginkább igazodik vállalkozásunkhoz.

Az **egyszerűsített vállalkozói adó** szerinti adózás esetén igen sok feltételnek kell eleget tenni, már az adóalanyiságot megelőző két évben is. Az eva nem váltja ki a személyi jövedelemadót, sem a járulékait. Nagyon magas adókulcsa mellett csak alacsony költséggel működő vállalkozásoknak éri meg eva szerint adózni. Előnyként felhozható, hogy az eva kiváltja az osztalékot terhelő adót.

A **kisadózó vállalkozások tételes adójában** pozitívum, hogy alacsony az adminisztrációs kötelezettség és a legtöbb adónemet ezzel az adózási móddal válthatjuk ki. Azon adózóknak érdemes kata szerinti adózást választani, akiknek a bevétele minél inkább megközelíti a 12 millió forintot amellet, hogy minél kisebb a költsége. Főleg a tényleges önfoglalkoztatóknak jelent alternatív adózási lehetőséget. Nagy előnye az evával szemben, hogy év közben is be lehet jelentkezni hatálya alá. A katanak az előnyök mellett vannak hibái is. A fix összegénél fogva az adó értékhatáráig az összes kisadózó ugyanannyit köteles befizetni, még ha sokszoros különbség is van a bevételeik között. A kata tehát egy nagyon egyszerű elvek mentén működő módszer, amelynek az egyszerűség okán vannak hátrányai, hiányzik belőle az arányosság és a méltányosság, ezáltal az adónem igazságossága megkérdőjelezhető. Ugyanakkor az adónem nagyon alacsony terhelést jelent, ha figyelembe vesszük azt is, hogy alanyi áfa-mentesség választása esetén szinte az összes jelentős adónemet kiváltja. (Csöke, 2016) A kata főleg azon sok ügyféllel rendelkező vállalkozóknak jó választás, akik magas hozzáadott értékkel bíró tevékenységet végeznek. (pl.: tanácsadás, műszaki tervezés, fodrászat)

A **kisvállalati adó** azoknak az adóalanyoknak előnyös, akik vállalkozására igaz, hogy a nyereség személyi jellegű ráfordításokhoz viszonyított aránya alacsony és / vagy beruházást tervez a jövőben. A kisvállalati adót csak akkor kell megfizetni, ha már ténylegesen rendelkezésre áll a pénzösszeg, így ha késnek a bevételek, késik az adófizetési kötelezettség is. Előny még, hogy új vállalkozások is választhatják, s viszonylag kevés az adónem választását korlátozó feltételek köre. (SZ.T., 2013) A vállalkozásban keletkezett nyereséget és bértömeget azonos kulccsal terheli, így jobban ösztönöz a foglalkoztatásra és

a bérek emelésére is. Mindemellett az adóalap meghatározás módja lehetővé teszi, hogy a vállalkozás vagyonának növelésére, ezáltal a beruházásokra és készletek vásárlására fordított eredmény ne növelje az adóalapot. Kedvez a gyorsan növekvő vállalkozásoknak, és lényegesen egyszerűbb a társasági adónál.

A most adózási módot választók körében a kisvállalati adózásra való áttérés egyedi mérlegelést igényel. Azon jogosult vállalkozások esetében javasolt megvizsgálni az áttérésre való lehetőséget, amelyeknél a személyi jellegű kifizetések jellemzően meghaladják a vállalkozás nyereségét, illetve amelyek a nyereségük visszaforgatásával, vagy tőke bevonásával jelentős fejlesztések végrehajtását tervezik. (NAV, 2016)

A *vállalkozói személyi jövedelemadó* számít az egyéni vállalkozó normál jövedelemadójának, így mindenképp érdemes kitérni rá. Ha valaki ezt a módszert választja, a vállalkozói szja és az osztalékadó mellett a vállalkozói kivétje után is kell adóznia a jövedelemadó törvényben leírtak szerint. Igen bonyolult e módszer szerint adózni, hiszen három eltérő módszer szerint kell kiszámolni három különböző jövedelemadót. A kedvezmények viszont sokrétű támogatást nyújthatnak egy vállalkozói szja-t választó egyéni vállalkozónak, és az idén csökkentették az adó mértékét is. (Csőke, 2016)

A *társasági adó* szerint azoknak érdemes adózni, akik nem férnek bele a fentebb felsorolt adónemek korlátaiba. Összhangban van a számviteli törvénnyel és több kedvezmény is tartozik hozzá, amit ügyesen ki lehet használni.

5. HOGYAN VÁLASSZUNK ADÓZÁSI FORMÁT?

5.1. Elemzési szempontok irányai

A különböző adófajták előnyeit és hátrányait egyes vállalkozásokra levetítve lehet a legjobban szemléltetni, az azokra jellemző sajátosságok figyelembevételével. Elemzésem során igyekeztem a kkv szektorban fellelhető leggyakoribb vállalkozási formákat felhasználni és különböző mutatószámok segítségével az egyes adózási lehetőségeket bemutatni. A vizsgálat során kisebb vállalkozási formáktól haladtam a nagyobbak felé, valamint különböző iparágak és tevékenységek jellegzetességeinek figyelembe vételével végeztem el a kalkulációkat. Az adott vállalkozás jellemzése után megvizsgáltam, milyen adózási választást választhat az adott vállalkozás, számításokkal igazoltam az előnyöket és a lehetséges hátrányokat is.

Egy vállalkozás vizsgálata során az alábbi szempontokat vettem figyelembe:

1. Vállalkozási forma
2. Nettó árbevétel
3. Foglalkoztatottak létszáma
4. Várható beruházási aktivitás

A vállalkozási forma nagyban meghatározza, hogy milyen adózási módot választhat egy vállalkozás. Ez volt az első szűrési feltétel, ami a további elemzést előkészítette. A nettó árbevétel kiváló mutatószám lehet a vállalkozás nagyságának vizsgálatára, hiszen a megjelölt adónemek közül nem ugyanaz éri meg egy kisebb és egy nagyobb vállalkozásnak. A foglalkoztatottak létszáma volt a harmadik szűrő a vizsgálat során, hiszem számos adókedvezmény és lehetőség van akkor, ha több alkalmazott, illetve foglalkoztatott van, figyelembe véve természetesen a vállalkozás egyedi sajátosságait is. A várható beruházási aktivitás ugyancsak fontos szempont az elemzés során, hiszen kiva választásakor, veszteség elhatárolásakor, vagy kamatkedvezmény igénybevételekor ezzel is kalkulálnunk kell.

Munkámban fentebb szó volt arról, hogy ma Magyarországon a legnagyobb számban az egyéni vállalkozók vannak, majd a vállalkozási forma összetettségével arányosan csökkenő mértékben szerepelnek a különböző társas vállalkozási formák. Tekintettel arra, hogy számos mezőgazdasági őstermelő végzi tevékenységét hazánkban, egy rövid rész erejéig rájuk is kitérnék vizsgálatom során. (KSH, 2016b)

5.2. Mintavállalkozások bemutatása

Az általam tanulmányozott vállalkozások a következők voltak:

1. 2 fős mezőgazdasági őstermelés
2. Egyéni vállalkozás – szolgáltatói tevékenységgel
3. Betéti társaság – szolgáltatói és kereskedelmi tevékenységgel

Az alábbi táblázatokban foglaltam össze fiktív adatok felhasználásával a kalkulációk alapját adó vállalati jellemzőiket. Az egyszerűbb áttekintés és összehasonlítás miatt munkában végig ezer forintban határoztam meg az összegeket.

8. táblázat: 1. mintavállalkozás

2 fős mezőgazdasági őstermelés	
Vállalkozási forma	mezőgazdasági őstermelés → mezőgazdasági kistermelő
Éves nettó bevétel	8 500 eFt
Foglalkoztatottak létszáma	0 fő
Várható beruházási aktivitás	közepes, esetleges gépbeszerzések
Költségek	4 945 eFt

(saját szerkesztés)

9. táblázat: 2. mintavállalkozás

Egyéni vállalkozás szolgáltató tevékenységgel	
Vállalkozási forma	egyéni vállalkozás (szolárium, közértet javító szolgáltatás)
Éves nettó bevétel	6 500 eFt
Foglalkoztatottak létszáma	0 fő
Várható beruházási aktivitás	alacsony
Költségek	1 500 eFt

(saját szerkesztés)

10. táblázat: 3. mintavállalkozás

Betéti társaság kereskedelmi, szolgáltató tevékenységgel	
Vállalkozási forma	társas vállalkozás, betéti társaság (könyvelés, adótanácsadás, pályázatírás, számítástechnikai eszközök forgalmazása és javítása)
Éves nettó bevétel	25 236 eFt
Foglalkoztatottak létszáma	6 fő
Várható beruházási aktivitás	magas
Költségek	19 025 eFt (tárgyi eszköz beszerzések finanszírozása után fizetett kamat 120 eFt, osztalék 130 eFt, éves bérköltség 3 500 eFt, veszteséggel nem számolok)

(saját szerkesztés)

5.3. Elemzés, modellszámítás

5.3.1. Két fős mezőgazdasági őstermelés

A két fős mezőgazdasági őstermelő lehetséges adózási módjai a 10 százalékos költséghányad alkalmazása, a tételes költségelszámolás választása vagy a jövedelem átalányban való meghatározása.

Mintavállalatomban a tevékenységet két fő végzi, így a nettó bevételük ennek arányában oszlik meg. 8 500 eFt árbevétel esetén ez fejenként 4 250 eFt bevételt jelent. Munkavállalót nem foglalkoztatnak, tevékenységüket teljes mértékben maguk végzik. Beruházási aktivitásuk közepes, évenként szükségük lehet gépbeszerzésre, viszont ez alkalmi jellegű és nem előre tervezett. Költségeik nagy részéről számlával rendelkeznek, a 4 945 eFt összes kiadás fejenkénti megoszlása 2 473 eFt. Fontos itt megjegyezni, hogy amennyiben a költségek között tárgyi eszköz beszerzés is szerepel, úgy rendelkezhet az adózó arról, hogy annak értékcsökkenését az adott évben egy összegben kívánja elszámolni. Ez de minimis támogatásnak minősül, így a rá irányadó szabályok figyelembevételével kell könyvelésében azt nyilvántartani. (NAV, Információs füzetek, 2017)

10 százalékos költséghányad alkalmazása ebben az esetben nem túl kedvező az adózónak. Bevételei után összesen 850 eFt (425 eFt / fő) költséget számolhat el, adóalapja tehát 7 650 eFt (3 825 eFt / fő) lenne. Ezután fizetendő jövedelemadó 15 százalék, azaz 1 148 eFt (574 eFt / fő).

Feltehetően **tételes költségelszámolás** választása esetén jár legjobban az adófizető. Fejenként vizsgálva látszik, hogy bevételük meghaladja a 4 000 eFt-ot, így nemleges nyilatkozattételre nincs lehetőség. Jelen esetben nincs előző évről áthozott veszteség, és értékcsökkenési leírással sem számolok. 40 százalékos kistermelői költségátalány választása esetén bevételével szemben további 3 400 eFt-ot (1 700 eFt/fő) számolhat el. Így adóalapja $8\,500 - 4\,945 - 3\,400 = 155$ eFt lesz (78 eFt / fő). Ezután kell megfizetnie a 15 százalék jövedelemadót, 23 eFt-ot (12 eFt / fő). Tételes költségelszámolás választása esetén lehetősége van élni az őstermelői adókedvezménnyel, amely így mentesítené az adófizetési kötelezettség alól. Ezt a kedvezményt de minimis támogatásnak kell tekinteni.

Átalányadózás választása esetén a bevétel 15 százalékát kell adóalapnak tekinteni, 85 százalék költséghányad levonása után. Így az adóalap és fizetendő adó a következőképpen alakulna: adóalap: $8\,500 * 0,15 = 1\,275$ eFt (638 eFt / fő), a fizetendő 15 százalékos személyi jövedelemadó pedig 192 eFt (96 eFt / fő). Östermelői adókedvezmény érvényesítésére ennél az adózási módnál nincs lehetőség.

11. táblázat: Mezőgazdasági östermelő adózási lehetőségei (eFt / fő)

	10 % költségányad	Tételes költségelszámolás	Átalányadózás
Bevétel	4 250	4 250	4 250
Költség	425	2 473	3 613
Kistermelői költségáltalány	0	1700	0
Adóalap	3 825	78	638
Fizetendő adó	574	12	96
Adókedvezmény	100	12	0
Ténylegesen fizetendő	474	0	96

(saját szerkesztés)

5.3.2. Egyéni vállalkozó szolgáltatói tevékenységgel

Az egyéni vállalkozó lehetséges adózási módjai a személyi jövedelemadó törvény szerinti átalányadózás vagy tételes költségelszámolás, illetve választhatja a kisadózó vállalkozások tételes adófizetését is. (NAV, Információs füzetek, 2017a)

Átalányadózás választása esetén az egyéni vállalkozónak, hasonlóan a mezőgazdasági östermelőkhöz, bevételükből meghatározott százaléku költségányad levonása utána kell jövedelmüket megállapítaniuk, majd ezután az adót megfizetniük. Számításomkor főállású egyéni vállalkozóként kalkuláltam az adózóval. Jelen esetben ez a következőképpen alakul: 6 500 eFt bevétel után 40 százalék költségányad kerül levonásra, 2 600 eFt, így kapjuk meg a jövedelmet, 3 900 eFt-ot, ami a vállalkozói adóalapnak tekinthető. Ezután a fizetendő adó mértéke 9 százalék, 351 eFt. Az adózott eredményt úgy kapjuk meg, hogy az adóalapból levonjuk az adót, tehát $3\,900 \text{ eFt} - 351 \text{ eFt} = 3\,549 \text{ eFt}$. Az így kapott összeg a vállalkozói osztalékalap, ami után további 15 százalékos szja fizetési kötelezettség áll fenn, azaz 533 eFt. A vállalkozó összes fizetendő adója tehát 884 eFt (351 eFt + 533 eFt). Ezen felül természetesen havi járulékfizetési kötelezettség is terheli az adózót.

Tételes költségelszámolás esetén a bevételek összegét csökkentjük a költségekkel, majd az így kapott jövedelemre állapítjuk meg az adót. Mivel a vállalkozó bevételéhez képest igen csekély összegű költséggel rendelkezik, vállalkozói kivétet nem számol el, foglalkoztatottjai nincsenek, ez az adózási mód sem lesz megfelelő számára. $6\,500\text{ eFt} - 1\,500\text{ eFt} = 4\,000\text{ eFt}$ lesz az adóalap. Ez után kell megfizetni a 9 százalékos adót, 360 eFt -ot. Az adóalap összegét csökkentve megkapjuk a vállalkozói osztalékalapot, $4\,000\text{ eFt} - 360\text{ eFt} = 3\,640\text{ eFt}$. Ezután az összeg után kell megfizetni a 15 százalékos osztalékadókat, 546 eFt -ot. A vállalkozó összes fizetendő adója tehát 906 eFt . Ezenfelül ebben az esetben is fennáll a járulékfizetési kötelezettség.

A fenti két számításnál nem számoltam az esetleges eredményt növelő és csökkentő tényezőkkel, így egy alap, számszerűsíthető képet igyekeztem felvázolni a vállalkozó adófizetési kötelezettségéről. Ha semmiféle kedvezményrel nem tud élni az adózó, és fejlesztési tartalék elhatárolása sem jöhet szóba nála, tekintettel arra, hogy nem tervez a közeljövőben beruházásokat, úgy ezekkel a nyers értékekkel kell számolni. A vállalkozói jövedelem minimum meghatározása a bevétel 2 százalékos után 130 eFt , de mivel mindkét esetben nagyobb a kapott eredmény, úgy nem ezután az összeg után kell az adókat megfizetni.

Leginkább szolgáltatást végző vállalkozások esetében, ahol kevés költség van az év során, valamint nincsenek nagyobb beruházások és fejlesztések, a legkedvezőbb a **Katv. szerinti adózási mód** választása. Főállású kisadózó esetén, ahol a bevétel nem éri el a $12\,000\text{ eFt}$ -ot, nincs százalékos adó fizetési kötelezettség. Mivel a bemutatott vállalkozás bevétele a $8\,000\text{ eFt}$ -os értékhatárt sem éri el, áfa alanyiság kérdése sem áll fenn. Tehát a vállalkozó összes közterhe és fizetendő adója a minimum $12 * 50\text{ eFt}$, tehát 600 eFt . További adó- és közteher fizetési kötelezettsége nem keletkezik. Még ha a magasabb, 75 eFt adó mellett dönt is a vállalkozó, úgy is jobban jár, mint az előző két esetben, ráadásul járulékfizetési kötelezettsége ekkor sem keletkezik, az éves összes fizetendő adója pedig 900 eFt lesz.

12. táblázat: Egyéni vállalkozó adózási lehetőségei (eFt)

	Átalányadózás	Tételes kölségelszámolás	KATA
Bevétel	6 500	6 500	6 500
Költség	2 600	1 500	0
Jövedelem	3 900	4 000	6 500
Vállalkozói SZJA 9%	351	360	0
Adózott eredmény	3 549	3 640	6 500
Osztalékalap után fizetendő adó 15%	533	546	0
KATA	0	0	600/900
Összes fizetendő adó	884	906	600/900

(saját szerkesztés)

Minél változatosabb, és több fajta tevékenységet végez az adott vállalkozás, annál jobban bonyolódik a számolás menete is. Ha kereskedelmi tevékenységet is folytat, költségei az árubeszerzés következtében jócskán megemelkednek, vállalkozói kivétje, annak közterhei illetve foglalkoztatottak esetén a bérek, valamint azok után fizetett közterhek összege mind növelik az elszámolható költségek összegét, így lehetséges, hogy adott esetben a tételes költségelszámolás éri meg a legjobban a vállalkozónak. Természetesen nagyarányú bevétel növekedés esetén ez már nem is válik kérdésessé.

5.3.3. Betéti társaság szolgáltatói és kereskedelmi tevékenységgel

A betéti társaság választhat, hogy a kisadózó vállalkozások tételes adóját, az egyszerűsített vállalkozói adót, a társasági adót vagy a kisvállalati adót szeretné megfizetni. A vállalkozás árbevételéből, illetve tevékenységi köréből látszik, hogy mindenképpen áfa fizetésre kötelezett az adózó.

Kata alanyiség választása egyáltalán nem érné meg, hiszen az alap $12 * 50$ eFt adófizetési kötelezettségen felül bevételének $12\ 000$ eFt feletti részét 40 százalék különadó is terhelné, ami számszerűsítve $13\ 236$ eFt $* 40\% = 5\ 094$ eFt lenne. Érdemes tehát a többi adónemet figyelembe venni az elemzés során.

Egyszerűsített vállalkozói adó választására van lehetőség, feltételezve, hogy az adózó bevétele a megelőző adóévekben sem érte el a 30 000 eFt-ot. A fizetendő adója 37 százalék, melyet bevétele után fizet meg, így $25\,236 \text{ eFt} \cdot 37\% = 9\,337 \text{ eFt}$. Az eva a fizetendő közterheket nem váltja ki, így ezen felül még ezt is fizetnie kellene az adózónak.

Társasági adó szerinti adózás választása esetén a vállalkozás eredménye és a fizetendő adó mértéke a következő módon alakulna:

A költségeket itt már árnyaltan kell figyelembe venni, nettó módon, ahogyan a bevételt is. A levonható és fizetendő áfa nem tartozik bele az eredmény kalkulálásába. Az összes költség 19 025 eFt. Mivel a vállalkozás értékesítési tevékenységet is folytat valamennyi árubeszerzéssel is számolni kell. Az egyszerűbb, objektívebb számítás érdekében értékcsökkenési leírással, illetve egyéb módosító tételekkel nem számoltam. Ez minden esetben kifinomultabb kalkulációt követel meg, figyelembe véve a vállalkozás sajátosságait. Pénzügyi műveletek eredményével, illetve egyéb bevételek eredményével és ráfordításával nem számoltam. Az egyszerűsített elemzés szerint tehát a társaság összes bevétele 25 236 eFt. Ebből kerül levonásra az összes költség és ráfordítás összege (anyag jellegű költségek, elábé, bérköltség, személyi jellegű ráfordítások stb.). Az így kapott eredmény 6 211 eFt. Az adóalapot növelő és csökkentő tételeket most nem vettem figyelembe, valamint elhatárolt veszteséggel sem kalkuláltam. Ezek mind korrigálják az adózás előtti eredményt. A tao alapja tehát 6 211 eFt. Az adó mértéke 9 százalék, tehát 559 eFt.

Minimum adóalap megállapítása a bevétel összegének 2 százaléka alapján kerül meghatározásra. Csökkentő és növelő tételek figyelembe vétele nélkül a minimum adóalap 505 eFt, tehát kevesebb, mint az eredmény-megállapítás során kapott adóalap, így ez utóbbi után kell a társasági adófizetési kötelezettségnek eleget tenni.

A Tao. tv. számos olyan adókedvezményt nevesít, amely vonzóvá teheti ezt az adózási módot. Ilyenek például a kkv-k kamatkedvezménye, ami a beruházások hiteleihez fizetett kamatokhoz kapcsolódik, tekintettel arra, hogy addig vehető igénybe, míg a finanszírozott tárgyi eszköz a vállalkozás könyveiben szerepel. Ez beruházások tekintetében aktív vállalkozások esetében egyáltalán nem elhanyagolható tétel, hiszen a 2017-es adóévtől a fizetendő társasági adó 70 százalékig élhet vele a vállalkozás. Fontos, hogy ez a kedvezmény de minimis támogatásnak minősül. (Leitner, 2016.) Jelen vállalkozás tehát 120 eFt adókedvezmény igénybevételére jogosult. 559 eFt fizetendő adó 70 százaléka 340

eFt, így a maximális kamatokra fizetett összeg érvényesíthető. A fizetendő adó így 439 eFt.

Kivállalati adó fizetésének választása esetén már bonyolultabb számításokat kell végeznünk. Jelenleg hazánkban elenyésző az ezen adózási módot választók köre, azonban a 2017-es évtől bevezetett egyszerűsítések és változtatások következtében feltehetően több adózó gondolja majd úgy, hogy kedvező lehet számára ez az adózási forma. Elemzésemben a fizetendő kiva meghatározásakor a társasági adóval szembeni előnyöket és hátrányokat igyekeztem megvizsgálni.

A kiva alapja minimum a bérköltség, azaz 3 500 eFt. Az egyes növelő és csökkentő tételeket dolgozatomban ezen adónemre vonatkozó részében foglaltam össze. Mivel volt fizetett osztalék is, azzal meg kell növelnünk az adóalapot. $3\,500\text{ eFt} + 130\text{ eFt} = 3\,630\text{ eFt}$. Az így kapott adóalappal szemben jelenleg nem tudunk csökkentő tétellel kalkulálni, így a 14 százalékos adót 3 630 eFt után kell megfizetni, összesen 508 eFt-ot.

13. táblázat: Betéti társaság adózási lehetőségei (eFt)

	KATA	EVA	TAO	KIVA
Bevétel	25 236	25 236	25 236	25 236
Költség	0	0	19 025	-
Adóalap	25 236	25 236	6 211	3 630
Fizetendő adó	5 694	9 337	559	508
Kedvezmények után fizetendő adó	5 694	9 337	439	508
Van- e még más adófizetési kötelezettség (pl. foglalkoztatás közterhei)	Igen, de csak alkalmazottak után	Igen	Igen	Igen, viszont a szociális hozzájárulási adót és a szakképzési hozzájárulást kiváltja.

(saját szerkesztés)

5.4. A vizsgálat értékelése

Ahogy nincs két ugyanolyan ember, úgy nem létezik két egyforma vállalkozás sem. Az árbevétel, költségek összege, foglalkoztatottak létszáma, valamint a beruházási aktivitás figyelembe vétele csak egy szűk keresztmetszet mentén történő számítást tesz lehetővé. Egy vállalat adózáásával kapcsolatos kalkuláció során számos olyan tényezőt

figyelembe kell még venni, ami adott esetben csak az adott gazdasági szereplőre jellemző. Ebből kifolyólag fontosnak tartom felhívni a figyelmet további paraméterek vizsgálatára is, amiket jelen dolgozatomban csak érintőlegesen vizsgáltam. Az áfa kérdéskör kardinális pont a vállalkozók életében. Egy kisebb, egyszerű tevékenységet végző adózónak jobban megéri az áfamentes adózási mód választása, azonban ez hatással lehet a választott jövedelemadózási módjára is. A területi lefedettségre való tekintettel főként a földrajzi elhelyezkedés (figyelembe véve az esetleges telephelyeket is) ugyancsak fontos tényező, hiszen a helyi adók tekintetében egyes adózási módok esetében pl. kata, az adó alapja eltérhet a tényleges bevételből megállapított adóalaptól. A vállalkozói mobilitás ugyancsak egy szubjektív vizsgálati szempont. Nyilvánvaló, hogy minden vállalkozó nyereség elérésére törekszik, azonban a különböző társadalmi tényezők (kor, nem, tapasztalat, iskolázottság) nagyban befolyásolják pl. kockázatvállalási-, beruházási affinitásukat. Az adó kalkulálása során kiemelten fontos annak vizsgálata, hogy az adott vállalkozó főállásban, vagy kiegészítő tevékenységként végzi tevékenységét. A kata választása esetén utóbbi esetben rögtön feleződik a fizetendő adó, de a többi adónemnél is hatással van a személyi jellegű ráfordításokra, illetve költségek alakulására. A fizetendő járulékok és közterhek olyan plusz kiadást jelenthetnek egy kisebb vállalkozásnak, ami egy jól megválasztott adózási formával jócskán csökkenthető.

Egy adózással kapcsolatos kalkuláció során elsődlegesen érdemes megvizsgálni, hogy egy vállalat milyen formában tevékenykedik. Így már célzottan lehet bizonyos adónemekre koncentrálni. Ezután következik a bevétel nagyságának meghatározása. Ez történhet előző évi adatok segítségével, induló vállalkozás esetében hasonló tevékenységet végző vállalkozók adatainak figyelembe vételével, amit még árnyalhatnak előzetes kérdőívek eredményei, a földrajzi elhelyezkedés, társadalmi érdeklődés az adott terület iránt stb. Ezen értékek meghatározása ismét szűkíti a lehetőségek körét. Az így megmaradt opciókra célszerű részletes kalkulációt készíteni, lehetőség szerint a fentebb összeszedett egyedi paraméterek figyelembevételével. Az eredményeket táblázatos formába rendezve nyomban szembetűnik egy adónem előnye és hátránya is.

Elemzésem során, ha figyelembe vesszük a vizsgált adónemek előnyit és hátrányait is, az alábbi következtetésekre jutottam:

- Egy mezőgazdasági őstermelő, ha rendelkezik legalább költségeinek 20 százalékát igazoló dokumentummal feltehetően jobban megéri a tételes költségelszámolás

szerint adóznia. Bevallása elkészítésekor még ezután is élhet a nemleges nyilatkozattétel lehetőségével. Természetesen járulék és helyi adó fizetési kötelezettsége továbbra is fennáll.

- Egyéni vállalkozás esetében már kicsit összetettebb a helyzet. Ha a vállalkozó a 8 000 eFt éves bevételt nem éri el, és költségei is elenyészők, úgy számára a kata érheti meg a legjobban, még abban az esetben is, ha kiegészítő tevékenységet végzőként folytatja tevékenységét. Ilyenkor szem előtt kell tartani a katával kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettséget is.

Ha kiadásainak nagy részét igazolni tudja, illetve beruházásokat, fejlesztéseket tervez, vagy több alkalmazottat foglalkoztat, akiknek bérét természetesen költségként el tudja számolni, kedvezőbb a tételes költségelszámolás szerinti adózás. Áfa alanyiság választása esetén is leggyakrabban ez utóbbi a célravezető mód, hiszen kata szerinti adózás mellett általában csak bevételi nyilvántartást vezetnek az egyéni vállalkozók, így pedig beszerzéseik után keletkező levonható áfájukat nem tudják érvényesíteni.

- Dolgozatomban nem tértem ki olyan esetre, amikor egy magánszemély egyéni vállalkozói és mezőgazdasági őstermelői tevékenységet is folytat. Egy nagyon lényeges szempont van ekkor, amire figyelemmel kell lenni. Tevékenységei tekintetében az adózó nem választhat eltérő adózási módot, sem jövedelemadózással, sem áfa szempontjából. Tehát, ha egy átalányadózó egyéni vállalkozó egyben őstermelő is, úgy utóbbi tevékenységére vonatkozóan is átalányadózás szerint kell adóznia. Ez az eset akkor is fennáll, amikor a mezőgazdasági termelésben több fő vesz részt, vagy családi gazdaságban végzik tevékenységüket. (NAV Információs füzetek, 2017)
- Társas vállalkozási formák esetén már összetett vizsgálatot kell végeznünk. Az összegzés elején felvázolt szempontok alapján tudunk ilyenkor elindulni, de a legfontosabb a bevétel vizsgálata utána az ezzel szembeállított költségek arányának vizsgálata. Ha van lehetőség választásra, meg kell vizsgálni, hogy jobban jár-e a vállalkozó a katával, mintha eva szerint adózna. Utóbbi adónem a tételes adó bevezetése óta kezd elveszteni vonzó jellegét, ez a számításomból is jól látszik. Az eva tehát azoknak a vállalkozásoknak érheti meg igazán, akik áfa szerint adóznak, viszont nem vagy alig rendelkeznek elegendő elszámolható költséggel.
- A kiválassza szemben még mindig a társasági adó szerinti adózás az elterjedtebb

Magyarországon. Okozhatja ezt feltehetően az is, hogy előzetes elemzés során várható bérköltséggel nehezebb kalkulálni, könnyebb egy tervezett bevétel szerint átgondolni a lehetőségeket. Számításomból látszik azonban, hogy van olyan eset, amikor a kivával jobban jár az adózó. Ha tud élni a kedvezményekkel, vagy nagyobb a foglalkoztatott létszám, ebből következően a bérköltség is, úgy ez az adózási mód lehet számára kedvezőbb, hiszen már magában foglalja a bérek után fizetendő szociális hozzájárulási adót és a szakképzési hozzájárulást.

Segítség lehet az adózási mód kiválasztásában internetes kalkulátorok használata is, azonban bonyolultabb adónemek vagy vállalkozási formák esetében érdemes szakember segítségének igénybevétele is. Természetesen a gazdasági életben gyakran előfordulhatnak nem várt események, amelyek adott esetben akár negatívan is befolyásolhatják egy vállalkozás pénzügyeinek alakulását. Úgy gondolom, hogy a jól megválasztott adózási forma, és megfontolt, felkészült vállalkozás, vezetés ilyenkor pozitív irányba mozdíthatja a vállalat további gazdasági előmenetelét.

6. AZ ÚJ ADÓNEMEK HATÁSA

6.1. Az egyszerűsített vállalkozói adó népszerűsége

14. táblázat: A központi költségvetés bevételei a vizsgált adónemekből (millió Ft)

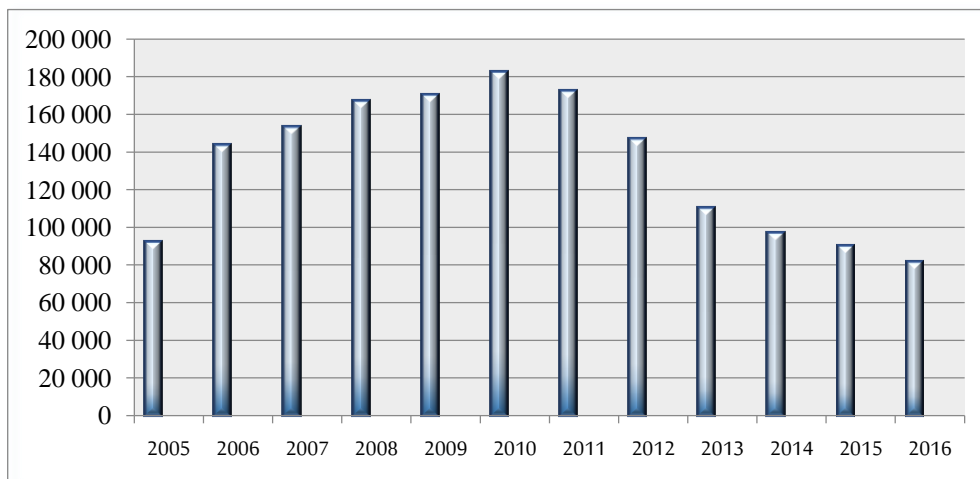
	2012	2013	2014	2015	2016
Társasági adó	342 305	322 467	394 813	548 843	683 095
Egyszerűsített vállalkozói adó	146 531	110 021	96 829	89 406	81 138
Kisadózók tételes adója		28 316	42 207	54 354	69 897
Kisvállalati adó		10 128	12 681	10 978	13 570

(saját szerkesztés a KSH, 2017a alapján)

A táblázat a központi költségvetés társasági adóból, evából, katából és kivából származó bevételeit tartalmazza 2012 és 2016 között. 2012-ben még csak a társasági adó és az eva volt opció a társaságok számára. A következő évtől mindkét adónemből kevesebb bevétel származott az újonnan bevezetésre került kata és kiva miatt. A társasági adó a következő évtől ismét növekedést mutat viszont, ellenben az egyszerűsített vállalkozói adóval, mely 2016-ra a 2012-es értékének közel 60 százalékát tudta csak felmutatni. A kisvállalatok tételes adójából származó bevétel megtriplázódott az évek alatt, de a kisvállalati adó is - ha csekély módon is -, de növekvő tendenciát mutat. Mindebből egyértelműen kijelenthető, hogy zuhan az eva népszerűsége az újonnan bevezetett adózási lehetőségek miatt.

A nyereségadó és a személyi jövedelemadó csökkentése miatt egyre kevésbé éri meg a vállalatoknak az egyszerűsített vállalkozói adót választania. A társasági adózás is kedvezőbbé vált, hiszen az új adókulcs mellett még a korábbi kedvezményes evánál is jobban ki lehet jönni, akkor is, ha a vállalkozásnak semmilyen költsége nincs. (Várkonyi, 2016)

1. ábra: A központi költségvetés egyszerűsített vállalkozói adóból származó bevételei

(saját szerkesztés a KSH, 2017a alapján)

Az egyszerűsített vállalkozói adó 2003-as bevezetésével a mikro- és kisvállalkozások adófizetési és adminisztrációs terheit kívánták mérsékelni gazdasági aktivitásuk növelése érdekében. 2003 óta különböző állomásokon ment keresztül a hazai adózás történetében. Kezdeti, 15 százalékos adómértékét három lépésben is felemelték, a korai népszerűségének kárára. Erre azért volt szükség, mert a túlságosan kedvező adómeghatározáson alapuló adók forgatókönyvének megfelelően a kedvezményezett körön kívüli szereplők is nagy számban húztak hasznot belőle. A diagramban jól látszik, hogy 2010-ig folyamatosan nőtt a választók száma, majd csökkenni kezdett. Ennek okait alább vizsgáltam.

Hatálybalépéskor azon legfeljebb 15 millió forint éves árbevételű gazdálkodók választhatták az evát, akik változatlan formában működtek legalább 2 éve. Az adó mértéke 15 százalék volt. A bevezetés óta azonban többször módosították a jogszabályon az adókulccsal és a bevételi határral kapcsolatban is. Ezek természetesen az adóalanyok számának változására is hatással voltak. 2004-ben az adónem választásánál irányadó bevételi értékhatárt 25 millió forintra emelték. Ennek köszönhetően ugrásszerűen nőtt az evások száma, hiszen az adó mértéke változatlan maradt. Ez évben 82 848 egyéni és társas vállalkozás adózott az eva hatálya alatt, 25 százalékkal többen, mint a bevezetés évében. (Cégvezetés, 2005) 2008-ban úgy tűnt, jobban megéri a vállalatoknak a társasági adó mellett maradni, mivel amellet, hogy megemelték az eva mértékét a pozitív adóalap 25 százalékára, a társasági adó esetében 5 millió forintról 50-re emelték fel a 16 százalék helyett 10 százalékos társasági adóra jogosító nyereség felső határát, azzal a feltétellel, hogy hiteltörlesztésre, beruházásra vagy hátrányos helyzetű munkavállalók

foglalkoztatására kell felhasználniuk a megtakarított adót. (Dr. Marosi, 2008) A 2008. évi adathoz képest 2 százalékkal nőtt a bevétel 2009-re, mely a korábbiakhoz képest csupán mérsékelt emelkedést jelentett.

2010-től újabb emelés következett, már 30 százalékos adómértékkel adóztak az evás vállalkozások, 25 millió Ft bevételi határ mellett, azonban kibővült a törvény egy újabb bekezdéssel, mely szerint, abban az esetben, ha az adózó bevétele meghaladja a bevételi értékhatárt, a 25 millió Ft feletti rész után 50 százalék adót fizet. Ugyanebben az évben a társasági adó általános mértékét is megemelték 19 százalékra, talán ennek köszönhető, hogy az eva változások ellenére ebben az évben volt a legmagasabb az evából származó költségvetési bevétel. Ezt követően azonban visszaesés látszódik. (Adósziget, 2010)

A 2012-es jogszabályváltozás következtében ismét megnőtt az adókulcs, már 37 százalékra, de a bevételi határ is emelkedett, 30 millió Ft-ra. Az idei évben is ezen értékek a meghatározók. Habár jelentősen csökkent az evások száma, még mindig van olyan réteg, akinek megéri, valószínűleg a 30 millió forintos bevételi határnak köszönhetően.

Az egyszerűsített vállalkozói adón túl természetesen más adózási módokra is hatással volt az új adónemek bevezetése. A Nav jelentései szerint egyre kevesebben élnek a személyi jövedelemadózással az egyéni vállalkozók közül. Emellett kevesen választanak átalányadózást is. 29,6 ezer fővel csökkent a vállalkozói kivétet, és 6,2 ezer fővel esett az átalányadózás szerint megállapított jövedelmet kimutató egyéni vállalkozók száma. Ezen két jogcímen 25,6 milliárd Ft-tal alacsonyabb jövedelem képződött 2013-ban, mint az azt megelőző évben. Össességében 2013-ban 14,3 ezer fővel kevesebb egyéni vállalkozó adott be Szja bevallást, mint 2012-ben. (NAV, 2014)

6.2. A kis- és középvállalkozások adózási morálja

Adózási magatartás

A mai kutatások eredményei szerint az adózó hasznosság-maximalizáló egyén, a rejtett gazdaság kiterjedése lényegében az adózási viselkedéstől, az adóalanyok döntésétől függ. Az adózási magatartást meghatározó egyéni döntés az adózó jövedelemszintjének, az adókulcsoknak, az ellenőrzés és lebukás valószínűségének, az elérhető adóelőnynek és a büntetés mértékének függvénye. Mindez meghatározza a kockázatvállalási hajlandóságát. (Allingham, Sandmo, 1972) Ez a döntés ugyanúgy jelentheti az adóalany legális termeléséből és kereskedelméből származó jövedelmeinek őszinte, teljes bevallását, mint e

jövedelmek egy részének vagy egészének eltitkolását is. Utóbbi esetben az eltitkolt jövedelmet előállító tevékenység a rejtett vagy feketegazdaság része lesz. A jövedelem eltitkolásán kívül nem szabad azon esetekről sem megfeledkezni, amikor az adózók adóelkerülési céllal kihasználják a joghézagokat és az adótörvények bonyolult rendszere által lehetővé tett kibúvókat. Ez azt jelenti, hogy bizonyos jövedelmeket ugyan bevallanak, de nem akként feltüntetve, mint amik azok valójában. Ezt hívjuk adóelkerülésnek vagy egyéni adótervezésnek. Ide tartozik az is, amikor színlelt vállalkozási szerződés segítségével álcáznak munkajövedelmeket tőkejövedelmeknek, hogy kihasználhassák a tőkejövedelmek kedvezőbb adózását, élhessenek a költségelszámolási lehetőségekkel, valamint kikerüljék a munkajövedelmet terhelő járulékok megfizetését. (Semjén, 2017)

A magyar kkv-k esetében a rejtett gazdaság mellett a rejtett foglalkoztatás mutat magas értékeket. Utóbbi két kategóriába sorolható. Feketefoglalkoztatásról akkor beszélünk, amikor a munkavállalónak nincs bejelentett munkaviszonya és feketén kapja meg a fizetésének teljes összegét. Szürkefoglalkoztatás esetén már bejelentett munkaviszonnyal alkalmazzák a dolgozót, de fizetésének csak bizonyos része után fizetnek adót és járulékot, a másik részét feketén kapja meg. Ebbe a csoportba tartozik a színlelt vállalkozási szerződéssel való foglalkoztatás is, mivel így alacsonyabb adóterhelés alá eső tőkejövedelemként mutatják ki a munkajövedelmeket. A rejtett gazdaság több szempontból is előnytelen hatást gyakorol a gazdaságra. A feketegazdaság költségvetési bevétel-kiesést okoz, hiszen a rejtett gazdaság résztvevői nem vagy csak részben fizetnek adót és járulékot, viszont igénybe veszik a szolgáltatásokat, melyeket az állam biztosít. (Csomós, 2015)

A kis- és középvállalkozások adóztatásának nehézségei

A kkv-k adórendszerbeli kezelése nagy kihívást jelent a legtöbb ország számára. Mivel az adófizetés önbevallás alapján történik, több lehetősége van a vállalkozásoknak a jövedelemeltitkolásra, mint a havi fizetésből élő magánszemélyek esetén. Az ellenőrzés nagyon költséges, hiszen több százezer szereplő van a szektorban, akik rendszeres felülvizsgálata hatalmas költségeket igényelne. A vállalatok szemszögéből nézve pedig a komplikált adminisztrációs követelményeknek való megfelelés jelenti a problémát, mely nagy költségeket jelent egy kisméretű vállalkozásnak. (Louge, Vettori, 2010)

A hazai kkv-k versenyképességét hosszú évek óta nagymértékben gátolja az adórendszer.

A legtöbb ország, de különösen a feltörekvő országok adórendszerének jellegzetes problémájaként jelölik meg a kkv-k alacsony hatékonyságú adóztatását. (Csöke, 2015a)

A kkv-k jogkövető magatartásának előmozdítására vonatkozó stratégia fontosságát egyre több tagország ismeri fel, hiszen a rendelkezésre álló szűkös hatósági erőforrások a vállalkozások jelentős száma miatt nagymértékben le vannak kötve, nincs lehetőségük egyenként foglalkozni az adóalanyokkal. Mindezen tényezők jelentős hatással bírnak a növekedési képességükre, a változó környezethez való rugalmas alkalmazkodóképességükre és természetesen a jogkövető magatartás tanúsítására is. Az OECD programja felismerte, hogy a jogsértések legfőbb oka a jogrendszer struktúrájában és annak komoly értelmezési nehézséget jelentő voltából akad. Az utóbbi időkben jelentősen fejlődött az információtechnológia, ezáltal megváltozott a kkv-k működési környezete is. Ezen változásokból kiindulva a jogkövetés előmozdítása érdekében szükséges a különböző technológiai rendszerek integrálása egy olyan új struktúrába, mely lehetővé teszi az adózásra és adókötelezettségekre vonatkozó információknak a folyamatos áramlását. Az adóhatóságok szerepének a jogkövetés aktív elősegítőjének az irányába kellene elmozdulnia az adóbevallások passzív befogadása mellett. Legfontosabb célkitűzése a kkv szektorral kapcsolatban az együttműködő jogkövetés elvének kiterjesztése, mely nagyobb adózási biztonságot, kiszámíthatóságot jelentene, átláthatóságot biztosítana és a szektor költséget is csökkentené. A hangsúlyt nem az egyedi adózási ellenőrzésre, hanem az adózási környezet befolyásolására kell fektetni, ugyanis az új eredmények azt mutatják, hogy egy új vállalkozás beindításától kezdődő aktív kapcsolat az adóhatósággal befolyásolja a jogkövetést. Az önkéntes jogkövetés elérése lenne az igazi cél, nem pedig az elrettentés. (Dr. Farkas, 2016)

Az egyszerűsített vállalkozói adó és a társasági adó negatív adózási hatása

Mivel szakdolgozatomban elsősorban a kkv-k jövedelemadóztatásával foglalkoztam, így két, korábban ismertett adónemen keresztül hoznék fel példát a magyar adókerülő magatartásra.

Kezdeném az egyszerűsített vállalkozói adóval, mely korábban több szempontból is bátorította az adózókat az adóelkerülésre. Ösztönözte az áfa-csalást, mivel az árbevétel egyszerűsített vállalkozói adó kiváltotta az áfa-kötelezettséget, a visszatérítés lehetőségének megszűnésével. A vállalkozónak nem volt áfa-kötelezettsége a nem evás tevékenysége után sem. Az átlagos költségszintű, de adózó vállalkozások számára az

átlagosnál kisebb adóteher elérésére adott legális lehetőséget. Ezen felül több eva alanyra volt jellemző, hogy színlelt szerződéseket kötött, munkavállalói státusz helyett egyszerűsítetten adózó vállalkozói szerződéssel foglalkoztatták a munkavállalókat. (Jogi és gazdasági szakértői kabinet, 2016)

A közgazdasági Szemlében olvasható egy elemző tanulmány a társasági adókulcs rugalmasságáról a 2009 és 2011 közötti adókulcs-csökkentés alapján. A nemzetközi vizsgálatok azt bizonyítják, hogy minél jobban emelték a társasági adókulcsot, az adóbevételek annál kisebb ütemben emelkedtek. Azon országokban, ahol minimum 30-35 százalékos adót vetnek ki a vállalati profitra, az adóbevételek a Laffer-görbe csökkenő szakaszán vannak, ami azt jelenti, hogy az adórata további növelése a bevételek csökkenését okozza. Ennek oka egyrészt, hogy a társasági adó csökkenti a tőke hozamát, ezért ellenősztönző hatást fejt ki a befektetésekre. Ennek tipikus esete, amikor a vállalatok áthelyezik tevékenységüket kedvezőbb adózású országokba a vállalati adó megemelésékor. Mivel a kamatok leírhatók a társasági adóból, magasabb adókulcs esetén a vállalatok inkább hitelből finanszíroznak a saját tőke rovására, ezáltal növelve tőkeáttételüket. (Elek, Lőrincz, 2015)

Lépések a gazdaság fehérítése érdekében

2013-ban az állam úgy határozott, hogy megpróbál gátat szabni az imént felsorolt problémáknak, s újfajta adózási módokkal, egyszerű adminisztrációs környezet megteremtésével rábírja az adóelkerülésben erősen érintett önfoglalkoztató adóalanyokat a jogkövető magatartásra. A kisadózókat segítő adózási formák bevezetésén kívül az adóhatóság széleskörű tájékoztatási rendszerével igyekezett biztosítani a kiszámítható adóterhelést. Növelték az adóhatósági ellenőrzések hatékonyságát a vállalati bevételek eltitkolásának megakadályozására. Az alapvető cél az volt, hogy a társasági adókulcs csökkentésével és a kata bevezetésével enyhüljön a kkv-k jövedelemadó-terhelése, ezáltal a jövedelemadózás ne jelentsen ellenősztönzést a kkv-k működésére és növekedésére nézve. (Csőke, 2015a)

7. Összegzés

Dolgozatom során azt vizsgáltam, milyen adózási lehetőségek közül választhat egy vállalkozás, mik a lehetőségek előnyei és hátrányai. Azért is választottam ezt a témát, mert komoly változások történtek az elmúlt években a vállalkozók jövedelemadóztatását illetően, az új adónemek bevezetésével, majd az idején módosító intézkedéseknek köszönhetően. Mára már vannak statisztikai adataink arra vonatkozóan, hogy mennyire lettek sikeresek az a vállalkozók körében.

Mivel a kis- és középvállalkozások voltak dolgozatom főszereplői, így az ő bemutatásukkal kezdtem. A vállalkozói forma megválasztása sokban befolyásolja a vállalkozói döntést az adózási forma megválasztásában is, így a lehetséges társulási formák ismertetésével igyekeztem javaslatokat megfogalmazni arra vonatkozóan, hogy milyen szempontok alapján érdemes dönteni.

Az általam vizsgált adónemek jellemzéséből látható, hogy a hazai vállalkozók szempontjából előnyösen változtak az adózási szabályok, hiszen a rendszer sokféle választási lehetőséget biztosít számukra, nem beszélve arról, hogy idén újabb kedvező változások következtek be az említett adóformákban. Az idején szabályváltozások kiegészítik a korábbi adóintézkedések által kijelölt irányt, így a versenyképesség növelésén túl a gazdaságfehérítést is megjelölhetjük a változtatások fő céljának.

A kisadózók tételes adójának bevezetése az elmúlt évek egyik legeredményesebb gazdaságpolitikai lépése volt. Lehetőséget adott a kisebb vagy kezdő adózók számára arra, hogy a fekete- és szürkegazdaságból kilépve, belépjenek egy egyszerű adminisztrációs környezettel bíró adózási rendszerbe. A katával elsősorban a legkisebb vállalkozásokat célozták meg, de az idén felemelt bevételi értékhatár újabb adózóknak ad lehetőséget. A KSH adatai szerint a bevezetés óta többszörözött a katát választók száma.

A kisvállalati adó már nem örvendett akkora népszerűségnek. Ennek oka talán az, hogy bizonytalanságot okozott az adózók körében egy – a társasági adóhoz viszonyítva – teljesen más szemlélet alapján számított adózási forma. Látva, hogy milyen alacsony számban választották, felmerülhet a kérdés, hogy az államnak megéri-e biztosítani egy adózási formát ilyen szűk körnek, hiszen minden adónem jár bizonyos adminisztrációs költséggel. Természetesen az államnak sem cél az, hogy kihasználatlan adónemekből álljon a kis- és középvállalkozások adórendszere. Ezt felismerve idén olyan változásokat vezettek be a kisvállalati adóval kapcsolatban, (pl. adómérték csökkentése) hogy minden bizonnyal emelkedni fog a kivások száma is.

Elemzésemben mintavállalatokon keresztül szemléltettem, hogy milyen eltérések mutatkozhatnak az adómértéket illetően, ha nem jól választjuk meg az adózási formát. A vizsgálat során a vállalkozási formán kívül a nettó árbevételt, a foglalkoztatottak létszámát és a várható beruházási aktivitását vettem figyelembe. A kalkulációt igyekeztem különböző iparágak és tevékenységek jellegzetességeinek figyelembe vételével végezni. Mintavállalkozásaim egy két fős mezőgazdasági őstermelés, egy szolgáltatói tevékenységet végző egyéni vállalkozó és egy betéti társaság volt. A számítások végeredményét egy táblázatban foglaltam össze, melyben jól látszódik, hogy akár tízszeres is lehet a különbség a fizetendő adó mértékében, ha rosszul választ az adózó.

Egy vállalat adózásával kapcsolatos kalkuláció során természetesen számos tényező van, amit még érdemes figyelembe venni, de mindenképp segítség lehet vállalkozásunk saját érdekeit és jellemzőit figyelembe véve számításokat végeznünk a választás előtt, hiszen a megfelelően kiválasztott adózási forma és egy megfontolt, felkészült vezetés elősegítheti a vállalat további gazdasági előmenetelét.

Az új adónemek 2013-as bevezetése nem csak az adózói szokásokra volt hatással, hanem a már évek óta meglévő egyszerűsített vállalkozói adóra is, mely egyre jelentéktelenebbé válik az új lehetőségek mellett. A Nav szerint egyre kevesebben élnek a személyi jövedelemadózással és az átalányadózással is. A személyi jövedelemadó és a társasági adó csökkentése szintén kedvezőtlenül hat az egyszerűsített vállalkozói adó statisztikájára. Az idei katót és kivát érintő változásoknak köszönhetően feltehetően ez a csökkenő tendencia lesz jellemző a jövőben is, kivéve ha módosítanak feltételein vagy lentebb viszik adómértékét.

Az adózási témához sajnos hozzátartozik a rejtett gazdaság fogalma is, mely főleg a kis- és középvállalkozások esetében jelent nehézségeket hazánk számára. Több lehetőségük van a jövedelemeltitkolásra, de ellenőrzésük nagyon költséges, hiszen több százezer szereplő van a szektorban. Az adózók szempontjából viszont nem könnyű megfelelni a sokszor bonyolult adminisztrációs terheknek és nem szabad elfelejteni, hogy egy kisebb vállalkozásnak nincs külön szakembere minden területre, mint a nagyobb vállalkozások esetében.

Az adóterhelés csökkentése és az adórendszer átalakítása kapcsolatban áll a gazdaság versenyképességének növekedésével. Ezt felismervén igyekeznek a jogalkotók enyhíteni a kkv-k nehézségein, mely szemmel láthatóan eredményesen zajlik, hiszen egyre többen jelentkeznek be az új adónemek hatálya alá, ezáltal választva a feketegazdasággal szemben a jogkövető magatartást.

8. Irodalomjegyzék

Könyvek:

1. De Marco, Nick (2013): Business is your business! Santarcangelo di Romagna, Maggioli Editore 77-78. / 204.
2. Dr. Bokor Csaba, Dr. Futó Gábor, Auth Szabolcs, Dr. Laki Gábor, Palotai Kinga, Szatmári László, Dr. Szilovics Csaba (2015): Adó magyarázatok 2015. Pécs, Penta Unió Zrt. 229-230. / 490.
3. Dr. Hadi László, Dr. Horváth Sándor, Magony Krisztina, Molnár Gáspár Endre, Szatmári László (2005): Adótan magyarázatok. Pécs, Penta Unió Oktatási Centrum Kft. 86-94. / 568.
4. Dr. Szakács Imre (1996): Adózás A-tól Z-ig. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 324-325. / 654.
5. Dr. Szakács Imre (2013): Az adózás nagy kézikönyve 2013. Budapest, Complex Kiadó 659. / 1880.
6. Dr. Sztanó Imréné (2010): Adózás. Budapest, Saldo Kiadó 127-130. / 452.
7. Dr. Tétényi Zoltán, Dr. Gyulai László (2001): Vállalkozásfinanszírozás. Budapest, Saldo Kiadó 15. / 452.
8. Dr. Zeiler Júlia (2004): Kisvállalkozások és a verseny az Európai Unióban. Budapest, Saldo Kiadó 11-12. / 120.
9. Galántainé Máté Zsuzsanna (2005): Adó(rendszer)tan, EU-konform magyar adók. Budapest, Aula Kiadó 136-137. / 377.
10. Kállay László, Imreh Szabolcs (2004): A kis- és középvállalkozás-fejlesztés gazdaságtana. Budapest, Aula Kiadó 22-26. / 312.
11. Központi Statisztikai Hivatal (2016a): Magyar statisztikai évkönyv 2015. Budapest 190. / 482.
12. Lengyel László (2007): Vállalkozási ismeretek. Budapest, Külkereskedelmi Oktatási és Továbbképző Központ kiadványa 11-16. / 270.
13. Sándorné Új Éva (2016): Adózási ismeretek alkalmazása, Példatár mérlegképes könyvelők részére I. Pécs, Penta Unió Zrt. 213-324. / 546.

Folyóiratok:

1. Dr. Farkas Ervin (2016): A KKV szektor jogkövetésének előmozdítása, adómoráljának javítása az OECD konferencia tükrében. Adóvilág (A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapja) XX. évfolyam, 5. szám 36-43.
2. Dr. Németh Nóra (2016): Újdonságok a kisvállalati adó rendszerében 2017-től. Önadózó adó- és számviteli szaklap, 12. szám 34-36.
3. Dr. Rabné Dr. Barizs Gabriella (2016): A kisvállalati adó változásai 2017-től. Adóvilág (A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapja) XX. évfolyam 13-14. szám 61.
4. dr. Tormáné dr. Boris Szilvia (2016): Kis- és középvállalkozások adóalap- és adókedvezmény a társasági adóban. Adó- és pénzügyi szaklap, XXX. évfolyam 11. szám 3-4.
5. Dr. Rosenfeld Anita (2017): A kisadózó egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok. Adóvilág (A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapja) XXI. évfolyam 5. szám 26-29.
6. Fogarasi Magdolna (2017): A kisadózó vállalkozók tételes adója 2017-ben. Adó- és pénzügyi szaklap, XXXI. évfolyam 3. szám 61.
7. Elek Péter-Lőrincz László (2015): Az effektív társasági adókulcs rugalmassága Magyarországon a 2000-2011 közötti adókulcsesökkentés alapján. Közgazdasági szemle, LXII. évfolyam januári szám 27-29.
8. Izer Norbert (2016): A 2017. évi adóváltozások fő irányai. Adóvilág (A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szaklapja) XX. évfolyam 13-14. szám 2-4.
9. Petricskó Mariann (2016): Változások a kisvállalati adóban. SZAKma: Számvitel, adó, könyvvizsgálat, 9. szám 400.
10. Pölöskei Pálné (2017): Társaságiadó-változások 2017. Önadózó adó- és számviteli szaklap 1. szám 16-20.
11. Semjén András (2017): Az adózói magatartás különféle magyarázatai. Közgazdasági Szemle, LXIV. évfolyam 140-184.
12. Sz. T.(2013): Kis- és középvállalkozások által választható adózási formák. Adó-Tipp 5-6. szám 10-13.

Elektronikus források:

1. Adó-online (2017): Változott a vállalkozói szja 2017-ben.
<http://ado.hu/rovatok/ado/valtozott-a-vallalkozoi-szja-2017-ben> Letöltés: 2017.05.01. 11:12
2. Adósziget (2010): Változások az eva törvényben. <http://www.adosziget.hu/szakmai-cikk-archivum/berszamfejtes/69-valtozasok-az-eva-torvenyben.html> Letöltés: 2017.04.10.19:59
3. Allingham, M. G. - Sandmo, A. (1972): Income tax evasion: A theoretical analysis.
http://darp.lse.ac.uk/papersdb/Allingham-Sandmo_%28JPubE72%29.pdf pdf 324.
Letöltés: 2017.05.06. 10:46
4. Cégvezetés (2005): Kis- és középvállalkozás-fejlesztési programok és eredményeik
<http://cegvezetes.hu/2005/01/kis--es-kozepvallalkozas-fejlesztési-programok-es-eredmenyeik/> Letöltés: 2017.04.04. 15:55
5. Csomós Balázs-Kreiszné Hudák Emese (2015): Zsugorodik a magyar rejtett gazdaság.
http://www.portfolio.hu/gazdasag/zsugorodik_a_magyar_rejtett_gazdasag.221595.html Letöltés: 2017.05.09. 09:22
6. Csőke István Máté (2015): A hazai mikro-, kis- és középvállalkozások adórendszerének vizsgálata. http://szak-ma.hu/data/cikk/10/713/cikk_100713/Csoke_Istvan_Mate_A_hazai_mikro_kis_es_kozepvallalkozasok.pdf Letöltés: 2017. 05.10. 06:45
7. Csőke István Máté (2015a): KKV-k, avagy egy nehezen adóztatható csoport?
<http://szak-ma.hu/tanulmanyok/kkv-k-avagy-egy-nehezen-adoztathato-csoport-100713> Letöltés: 2017.05.09. 08:08
8. Czupi Tilda: Vállalkozási formák közös és sajátos jellemzői. http://aktivitastizsk.hu/elearning/Czupi_Tilda/Vallalkozasi_formak.pdf Letöltés: 2017.03.29. 09:00
9. Dr. Marosi Andrea (2008): Eva: 2008-ban kinek éri meg?
http://adozona.hu/archive/20080101_eva_2008_valtozasok_januar_osszefoglalo
Letöltés: 2017.03.29. 16:38
10. Dr. Roóz József, Dr. Heidrich Balázs (2013): Vállalati gazdaságtan és menedzsment alapjai.
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_c1_1054_1055_1057_vall

- [alatigazdta_n_scorm/3_1_a_vallalat_celjai_WxNQoEsv95OjhIfw.html](#) Letöltés: 2017.04.29. 17:10
11. Fekete Zoltán Titusz (2017): Társaságiadó- változások.
<http://ado.hu/rovatok/ado/tarsasagiado-valtozasok-2017> Letöltés: 2017.04.14. 12:11
 12. Jogi és gazdasági szakértői kabinet (2016): Vállalkozások „árnyékból a napvilágra”: a tételes kisadózás sikere. <http://civilosszefogas.hu/vallalkozasok-arnyekbol-a-napvilagra-a-teteles-kisadozas-sikere/> Letöltés: 2017.05.04. 19:34
 13. KLS-AUDIT Kft.(2015): SZJA törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók. I. rész <http://www.klsaudit.hu/aktualis-hirek-cikkek/szja-torveny-hatalya-ala-tartozo-egyeni-vallalkozok-2015-i-resz/35159/> Letöltés: 2017.04.22. 05:34
 14. Kovácsné Álmosdy Judit (2015): Így működik a növekedési adóhitel.
<http://ado.hu/rovatok/ado/novekedesi-adohitel-a-tarsasagi-adoban> Letöltés: 2017.04.18. 22:23
 15. Központi statisztikai hivatal (2011): A kis- és középvállalkozások helyzete a régiókban. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/regiok/gyorkkv.pdf> pdf 34. Letöltés: 2017.04.22. 17:28
 16. Központi Statisztikai Hivatal (2013): A kis- és középvállalkozások helyzete hazánkban. Statisztika tükör, VII. évfolyam, 108. szám
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/kkv12.pdf> Letöltés: 2017.05.01. 09:22
 17. Központi Statisztikai Hivatal (2016): A kis- és középvállalkozások jellemzői – adat-előállítás új módszertannal.
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/kkv15.pdf> Letöltés: 2017.03.13. 10:10
 18. Központi Statisztikai Hivatal (2017a): A központi költségvetés bevételei (2005-)
http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qse006c.html Letöltés: 2017.04.30.19:00
 19. Központi Statisztikai Hivatal (2016b): A regisztrált gazdasági szervezetek száma, 2015. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/gaz/gaz1512.pdf> Letöltés: 2017.04.10. 14:13
 20. LeitnerLeitner (2016): Kis- és középvállalkozások adókedvezményei.
http://adozasrolerthetoen.blog.hu/2016/08/31/kis-es_kozepvallalkozasok_adokedvezmenyei Letöltés: 2017.04.27.18:23
 21. Logue, K. D. – Vettori, G. G. (2010): Narrowing the tax gap trough presumptive taxation. http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1567240 Letöltés:

2017.05.06. 10:59

22. Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2014): A kisvállalati adó (a Kiva) szabályai 2014. – Információs füzet <https://www.nav.gov.hu/nav/ado/kiva> pdf 1-2. Letöltés: 2016.03.12. 23:55
23. Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2016): A kisvállalati adó szabályozása 2017. január 1-től. <https://www.nav.gov.hu/nav/ado/kiva> pdf 1-2. Letöltés: 2016.03.12. 21:34
24. Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2017): Információs füzetek. [https://www.nav.gov.hu//data/cms433208/06. Mez gazdasagi stermel maganszemely adozasanak alapvet szabalyai 20170208.pdf](https://www.nav.gov.hu//data/cms433208/06. Mez_gazdasagi_stermel_maganszemely_adozasanak_alapvet_szabalyai_20170208.pdf) Letöltés: 2017.04.13. 16:12
25. Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2017a): Információs füzetek. [https://www.nav.gov.hu//data/cms432333/03.sz.fuzet Az egyeni vállalkozók jóvedelmenek meghatározása es jarulekfizetésére vonatkozó alapvet szabályok 20170119.pdf](https://www.nav.gov.hu//data/cms432333/03.sz.fuzet_Az_egyeni_vallalkozok_jovedelmenek_meghatározása_es_jarulekfizetésére_vonatkozó_alapvet_szabályok_20170119.pdf) Letöltés: 2017.03.12. 10:10
26. Nemzeti Adó- és Vámhivatal (2014): Társasági adó, SZJA, KATA, valamint KIVA bevallások tapasztalatai. (sajtótájékoztató háttéranyag) [http://www.nav.gov.hu/data/cms340906/Sajtotajekoztato hatteranyag TAO SZJA KATA KIVA 20140916.pdf](http://www.nav.gov.hu/data/cms340906/Sajtotajekoztato_hatteranyag_TAO_SZJA_KATA_KIVA_20140916.pdf). Letöltés: 2017.03.22 23:12
27. Némethné Gál Andrea (2010): Az Európai Unió kis- és középvállalati politikája. http://kgk.sze.hu/images/dokumentumok/kautzkiadvany2010/nemethne_gal_andrea.pdf Letöltés: 2016.04.23. 12:12
28. Officina (2017): Járulékok 2017, Munkáltatói levonások a bruttó bérből: Mi mennyi 2017-ben? <http://officina.hu/gazdasag/158-jarulekok-2017-mi-mennyi-2017-ben> Letöltés: 2017.05.01. 15:21
29. Piac és profit (2017): Adózás 2017: meglepetések az utolsó adócsomagban. http://www.piacesprofit.hu/kkv_cegblog/adozas-2017-meglepetesek-az-utolso-adocsomagban/ Letöltés: 2017.04.09. 22:23
30. Piac és profit (2016): Egy anyagi kedvezmény. http://www.piacesprofit.hu/kkv_cegblog/egy-anyagi-kedvezmeny/ Letöltés: 2017.05.03.11:48
31. Piac és profit (2016a): Kata, kiva: annak is megérheti, aki eddig nem használta. http://www.piacesprofit.hu/kkv_cegblog/kata-kiva-annak-is-megerheti-aki-eddig-nem-hasznalta/ Letöltés: 2017.04.09. 22:46
32. Pinczés-Kovács Magdolna (2014): KKV minősítés – A mikro-, kis- és középvállalkozások besorolása 2. rész. <http://kerdezztervezzpalyazz.hu/kkv->

[minosites-mikro-kis-es-kozepvallalkozasok-besorolasa-2-resz/](#) Letöltés: 2017.04.23.
22:23

33. Rezon könyvelő iroda (2016): A megújult KIVA 2017. évtől választható.
http://www.konyveles.org/kiva_2017 Letöltés: 2017.03.12 11:56
34. Vállalkozz (2016): Gazdasági társaság formái és legfontosabb tudnivalók
<http://vallalkozzegyszeruen.hu/2016/12/gazdasagi-tarsasagok-formai-es-legfontosabb-tudnivalok/> Letöltés: 2017.05.02. 11:11
35. Váradi Istvánné (2008): Gazdasági társaságok közös jellemzői.
http://www.kepzesevolucioja.hu/dmdocuments/4ap/19_0001_003_101015_30.pdf
pdf 2. Letöltés: 2017.05.06. 12:10
36. Várkonyi Iván (2016): Elfogynak az evás cégek.
<http://www.vg.hu/gazdasag/adozas/elfogynak-az-evas-cegek-472945> Letöltés:
2017.04.02. 10:58

Törvények:

1. 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99500117.TV
2. 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99600081.TV
3. 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700080.TV
4. 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról.
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99800066.TV
5. 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0200043.TV
6. 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200147.TV
7. 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről.
https://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300005.TV

1. melléklet

SZAKDOLGOZATI KUTATÁSI KONCEPCIÓ KÍSÉRŐ LAP

Hallgató neve: Beke Bettina
Neptun kódja: GZYCK8
Tagozat: Levelező tagozat
Szak/szakirány: Pénzügy szak, Vállalati pénzügy szakirány
Évf./csoportszám: 2. évfolyam
Lakcíme: Bugyi, Ürbői utca 16. 2347
Értesítési címe: Bugyi, Ürbői utca 16. 2347
Telefon (mobil): 0630 979 39 50
E-mail: bettina0928@gmail.com

A szakdolgozat címe: A kis- és középvállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása

A szakdolgozat témavezetője:

Neve, beosztása: Dr. Fellegi Miklós,
Tanszékvezető helyettes, Egyetemi docens, Phd
Elérhetőségei: fellegi.miklos@uni-bge.hu, 469-6600

Vállalom, hogy a fenti témában a témavezetői teendőket ellátom és az elkészült dolgozatot **határidőre**, írásban véleményezem.

Budapest, 2017. év február hó 16. nap

témavezető/konzulens

A szakdolgozat kutatási koncepciója:**A kis- és középvállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása***Témaválasztásom indoklása:*

A választott témám a kis- és középvállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása. Az alapképzés ideje alatt azt vizsgáltam szakdolgozatomban, hogy milyen változásokat hozott a 2008-2009-es gazdasági világválság az adózási rendszerre. Szerettem volna tovább vizsgáldni az adózás témakörében, leszűkítve azt a kis- és középvállalkozások által választható több adónemet kiváltó adózási formákra. A cél az volt, hogy mélyítsem ismereteimet, hiszen az adózás mindig új kihívásokat tartalmaz egy vállalatnál, hasznos, ha tisztában vagyunk a lehetőségekkel. Egy új vállalat indításakor, a tevékenység vállalkozási formájának kiválasztását is befolyásolhatja az adózási forma előzetes átgondolása.

A fentiekén kívül időszerűnek találtam, hogy megvizsgáljam, az új adónemek bevezetése hogyan hatott a kis- és középvállalkozásokra, mennyiben változtatta meg az adózási szokásaikat, és pozitívan élék-e meg ezt a változást. Egyszerűnek tűnhet az adminisztrációs kötelezettségeket lecsökkentő adózási formák választása, mégis több ezer vállalkozás adóalanyiságát szüntette meg a NAV az elmúlt években. Szeretnék rájönni az idevezető okokra, problémákra. Statisztikai adatgyűjtéssel pedig szeretném szemléltetni, hogy mennyiben csökkent le a már meglévő, egyszerűsített vállalkozói adót választók száma 2013 óta.

A dolgozat szerkezete:

A dolgozatom első részében prezentálom a kutatásom főszereplőjét, a hazai KKV szektort, hiszen az ő adózási szokásait fogom vizsgálni az elmúlt évekre visszamenőleg. A kkv- szektor gazdasági szempontból jelentős szerepet tölt be az ország jövedelemtermelésében, a külföldi tőke működtetésében, a beruházásokban, valamint a munkahelyteremtésben, foglalkoztatottságban. A KKV-k szerepe felértékelődött az elmúlt években, de az egyéni vállalkozók és egyéni cégek ismertetésére is kitérek.

Ezt követően mutatom be az általam vizsgált adónemeket, példákon keresztül működésüket. Részletesebben szeretném elemezni az egyszerűsített vállalkozói adót, a kisadózó vállalkozások

tételes adóját, a kisvállalati adót, de a társasági adó működését is szeretném részletezni. Egyes iparágak átalányadózására is kitérek majd, illetve a vállalkozói személyi jövedelemadóra. Kisebb esettanulmányok útján szeretnék rájönni arra, hogy mely adózási forma, mely vállalkozási csoportnak lenne jó választás. A választható adónemek előnyeinek és hátrányainak túl statisztikai adatokkal kívánom alátámasztani felvetésemet, miszerint az új adónemek kezdik kiszorítani az egyszerűsített vállalkozói adót.

Mivel adózással kapcsolatos témát választottam, így szükségszerűnek tartom, hogy megvizsgáljam, mennyiben változtatta meg az adózási hajlandóságot az új adónemek bevezetése. Azt feltételezem, hogy pozitív eredményeket kapok, azaz észrevehető a gazdaság kifehéredése, hiszen az új adónemek bevezetése - főleg a kisebb vállalkozások esetében - jóval leegyszerűsítette a vállalatok adminisztrációs munkáját, azáltal, hogy több adónem is kiváltható velük.

A szakdolgozatomat úgy szeretném megírni, mint egy kézikönyvet, mely magyarázatot adhat a választható adónemekhez, segíthet abban, hogy mely vállalkozói típusnak melyik adózási formát célszerűbb választania. Ezért fontos hogy olyan kategóriákat állítsak fel a mintavállalkozások elemzése során, melyek könnyen értelmezhetők. Létszám, árbevétel vagy költséghányad szerint fogom modellezni, hogy mely vállalat hogyan járna jobban.

A kutatómunkámhoz több könyvtár gyűjteményét is szeretném megismerni. Budapesten a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár áll hozzám a legközelebb, több adózással kapcsolatos szaklap is megtalálható náluk több évre visszamenőleg, de a BGE könyvtárát, az Országos Széchenyi Könyvtárát és a Corvinus Egyetem könyvtárát is meg fogom látogatni forrásgyűjtés céljából. Az új adózási formákról előreláthatólag kevesebb könyvet fogok találni, így sok információt a NAV honlapjáról fogok beszerezni, a cégek visszajelzéseiről pedig több érdekes cikk is íródott, melyeket szintén felhasználok majd. A HVG, az Adó vagy az Adóvilág írásai is segítségemre lehetnek.

A záró részben összegzem a kutatásom tapasztalatait, melyekből kiderül majd, hogy mennyiben érték el céljukat az újonnan bevezetett adózási formák és ez milyen hatással volt a KKV szektor életére.

Kutatási kérdések:

Mennyiben változtatta meg az adózási szokásokat az új adónemek bevezetése?

Miket kell figyelembe vennie az adózási forma választásakor egy induló vállalatnak?

Miért okoz gondot az adóalanyiságnak való megfelelés?

Melyek a kis- és középvállalatok pozitív, illetve negatív tapasztalatai az elmúlt 3 évben az adózást illetően?

Érezhető-e a gazdaság kifelhéredése?

Tartalomjegyzék:

Bevezetés

A KKV szektor bemutatása

Gazdasági jelentőség

Szervezeti jellemzők, gazdálkodási formák

Egyéni vállalkozás, egyéni cég

Egyes adózási formák bemutatása

Társasági adó

Vállalkozói SZJA

Egyszerűsített vállalkozói adó

Kisadózó vállalkozások tételes adója

Kisvállalati adó

Átalányadózás

Hogyan válasszunk adózási formát?

Mintavállalkozások leírása

Esettanulmányok

Elemzés és modellszámítás

Tanácsadás, összegzés

Az új adónemek hatása az adózási morálra

Mennyivel csökkent az egyszerűsített vállalkozói adót választók száma?

Adóoptimalizálás a kis- és középvállalkozások szektorában

A gazdaság kifelhéredése

Összegzés

Irodalomjegyzék:

Könyvek, folyóiratok:

1. Ambrus András: EVA, Kata, Kiva: Adózzon kevesebbet! Haszon 2012/12 X. évfolyam
2. Burján Ákos, Sándorné Új Éva, Sztanó Imréné, Vigvári András: Adótani alapok. Budapest, Saldo Kiadó, 2012.
3. Dr. Bozsik Sándor – Dr. Fellegi Miklós Gróf Pál – Süveges Gábor Dr. Szemán Judit: Adózási ismeretek példatár. Miskolc, 2013
4. Dr. Hericz György: Adótan 2016/2017. Penta Unió Oktatási Centrum, 2016.
5. Ékes Ildikó: A gazdaság árnyéka avagy rejtett gazdaság. Budapest, Rejtjel Kiadó, 2003.
6. Kállay László, Imreh Szabolcs: A kis- és középvállalkozás-fejlesztés gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004.
7. Papp József: A magyar gazdasági csoda: Új paradigmák az adózásban és a vállalkozásfejlesztésben. Alexandra Kiadó, 2010.
8. Renner Péter: Adózási alapfogalmak, a vállalkozásokat érintő legfontosabb adók, adójellegű terhek. Budapest, Euro-Midi Kft., 2005.
9. Sz.T.: Kis- és középvállalkozások által választható adózási formák. Adó-Tipp 5-6/2013.

Elektronikus források:

1. www.ado.hu
2. www.adonavigator.hu
3. www.adozona.hu
4. www.hvg.hu
5. <http://nav.gov.hu/nav/ado/eva>
6. <http://www.nav.gov.hu/nav/ado/kiva>
7. <http://nav.gov.hu/nav/ado/kata>
8. <http://nav.gov.hu/nav/ado/tarsasagi>
9. <http://www.policyagenda.hu/hu/index>
10. www.piacprofit.hu

Időterv:

Feladat	Időkeret
Témaválasztás, a konzulenssel való egyeztetés	2016. október – 2016. november 27.
Téma elfogadtatása, bejelentés a tanszéken	2016. november 27. – 2016. december 5.
Anyaggyűjtés, téma konkretizálása	2016. december 5. – 2017. január 5.
Kutatási koncepció elkészítése	2016. októbertől
Kutatási koncepció leadása	2017. február 13-ig
Kutatási koncepció jóváhagyása	2017. február 22.
Kutatási terv elkészítése	2016. december – 2017. január
A dolgozat megírása	2016. január 1. – 2017. április 20.
Mélyinterjúk elkészítése	2017. február - 2017. március
Konzulens bírálata	2017. április 20. – 2016. április 30.
Dolgozat ellenőrzése, javítása	2017. április 30. – 2017. május 12.
Köttetés	2017. május 12. – 2017. május 16.
Beadási határidő	2017. május 18.
Szakdolgozati védésre való felkészülés	2017. május 18. - a védés időpontjáig

A kutatási koncepciót elfogadom/nem fogadom el.Budapest, 2017. év február hó 10 nap

Dr. Fellegi Miklós

Témavezető neve

Aláírása**Elérhetőségei:**

Szobaszám: A / 315

Fogadó óra: Csütörtök 10:00-11:00

Telefon: 469-6600/ 6890 mellék/ egyéb:

e-mail: fellegi.miklos@uni-bge.hu

2. melléklet:

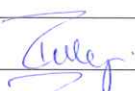

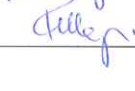

SZAKDOLGOZAT KONZULTÁCIÓS LAP

Hallgató neve: Beke Bettina	
Születési hely, év: Budapest, 1991.	
NEPTUN kód: GZYCK8	
Szak: Pénzügy mesterszak	Szakirány: Vállalati pénzügy
Témavezető: Dr. Fellegi Miklós	Beosztása: Tanszékvezető helyettes, Egyetemi docens, Phd

A szakdolgozat címe:

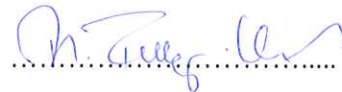
A kis- és középvállalkozások adózási lehetőségeinek összehasonlítása

Témavezetői konzultációk igazolása:

Konzultáció időpontja	Konzultáció témája	Témavezető aláírása
2017.01.25.	Kutatási koncepció és felépítés	
2017.03.21.	Elemzés összetétele	
2017.04.26.	Tartalmi és formai elemek	
2017.05.11.	A dolgozat végleges változatának elfogadása	

A szakdolgozat benyújtható!

Budapest, 2017. május hó 11. nap

Témavezető aláírása

Nyilatkozat:

Alulírott felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy jelen szakdolgozat saját munkám.

Budapest, 2017. május hó 14. nap

Hallgató aláírása